

van Hees tuin- en landschapsarchitectuur

Herstel eilanden en terrein Korssendijk

Voorlopig ontwerp 01-07-2015

Inhoud

2

Inleiding	2
Opname actuele situatie	3
Programma van eisen	32
Historie	34
Natuur	36
Recreatiemogelijkheden en -beperkingen	38
Voorlopig ontwerp	44
- Modellenstudie	64
- Varianten per thema	71
Vervolg	

In opdracht van de Stuurgroep Gebiedsdeal van Stichting VEEN zijn plannen in de maak voor het herstel van eilanden en van de recreatiestrook aan de Korssendijk in het kader van de Gebiedsdeal Fase I. Doel van het herstel van de eilanden en van de inrichting van de recreatiestrook aan de Korssendijk is de versterking van natuur, cultuurhistorie en landschap, in samenhang met de verbetering van de inrichting voor de recreatie.

De eilanden en genoemde strook aan de Korssendijk zijn van verschillende eigenaren. De eigenaren zijn:

- Gemeente Reeuwijk: eigenaar van het eiland bij 't Wapen van Reeuwijk en van een deel van de eilanden in de plas Elfhoeven en van het terrein aan de Korssendijk;
- Goudse Roei- en Zeilvereniging: eigenaar van het eiland bij de Goudse Roei- en Zeilvereniging;
- Stichting Beheer Landschapselementen Reeuwijk (BLR): eigenaar van een deel van de eilanden in de plas Elfhoeven.
- Stichting Natuurherstel Reeuwijk: eigenaar van het 'verdrongen' eiland in de plas Klein Elfhoeven, ten oosten van het terrein aan de Korssendijk

Voor de verbetering van de inrichting voor de recreatie gelden overigens kaders van het bestemmingsplan, waarin voor de recreatie een accent ligt in de plassen 's Gravenbroek en Elfhoeven.

Om tot voorstellen voor het herstel en de bijkomende recreatieve inrichting te komen zijn de volgende stappen gemaakt en deels nog te maken:

1. Inventarisatie van de actuele situatie
2. Eisen vanuit de eigenaren
3. Analyse natuur, cultuurhistorie en recreatie
4. Opstellen van modellen en voorlopig ontwerp voor de eilanden en de landstrook langs de Korssendijk
5. Terugkoppeling eigenaren en gebiedspartijen
6. Uitwerking en bijstelling voorlopig ontwerp in definitief ontwerp
7. Communicatie eigenaren en gebiedspartijen
8. Besluitvorming St. VEEN
9. Uitvoeringsvoorbereiding en uitvoering

Op dit moment zijn de stappen 1 tot en met 3 doorlopen en van stap 4 is het opstellen van de modellen afgerond. Ter voorbereiding op het voorlopig ontwerp is een resumé van de modellen in een drietal thema's opgenomen. Deze stappen komen in de hoofdstukken hierna uitgebreid aan de orde.

Overzichtskaart

In de overzichtskaart links zijn de eilanden en de landstrook aangegeven in verschillende kleuren. De kleur verwijst naar de eigenaar. Rood is in eigendom bij de gemeente Reeuwijk, geel bij de Goudse Roei- en zeilvereniging, groen bij de Stichting Beheer Landschapselementen Reeuwijk en blauw bij de Stichting Natuurherstel Reeuwijk. In deze volgorde is de actuele situatie van de eilanden hierna in beeld gebracht.

Per eiland is daarbij in het kort ingegaan op de volgende punten:

- Oeverconstructie
- Oeverprofiel
- Flora
- Fauna
- Recreatie (indien aanwezig)
- Staat van onderhoud

Het eiland van de Goudse Roei- en Zeilvereniging ligt in de plas 's Gravenbroek, aan de westzijde, nabij het gebouw en havenfaciliteiten van de vereniging.

Oeverconstructie: Enkele palenrij, 10-20 cm boven waterspiegel, paalafstand ca. 0,5 m, met een gording en afdekplank, het geotextiel is incompleet.

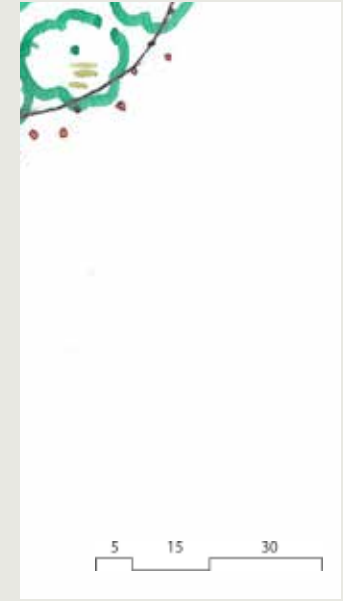
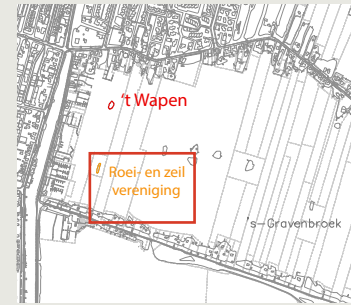
Profiel: Grond achter de palenrij over 0,5-1,5 m uitgespoeld.

Flora: Eén meerstammige Els, ca. 10 m hoog, op afstand van oever, hakhout Els tot aan de oeverlijn, overige beplanting ruigte, geen natuurvriendelijke oeversoorten.

Fauna: Geen sporen aangetroffen.

Recreatie: Vlonder ca. 2x20 m op bielzen aan westzijde bevestigd met touw, niet meer in gebruik.

Staat van onderhoud: oeverconstructie slecht, hakhout achterstallig (ca. 7 jaar geleden afgezet), vlonder slecht.

Het eiland bij 't Wapen van Reeuwijk ligt in de plas 's Gravenbroek, in de noordwesthoek, direct tegenover het café-restaurant met die naam en de daarbij aanwezige aanlegfaciliteiten.

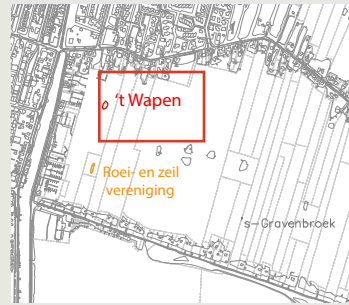
Oeverconstructie: Dubbele palenrij, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording of takkenbossen afwezig, geotextiel afwezig.

Profiel: Grond achter de palenrijen over 0,5-2,0 m uitgespoeld.

Flora: 10-15 Elzen, 7-15 m hoog, op afstand van oever, hakhout Els tot aan de oeverlijn, geen natuurvriendelijke oeversoorten.

Fauna: Drie reigernesten in de bomen.

Staat van onderhoud: oeverconstructie slecht, hakhout en ruigte achterstallig.

De eilanden van de gemeente Bodegraven Reeuwijk liggen aan de westzijde van de plas Elfhoeven. Eiland 1 ligt hiervan meest in het noordwesten.

Oeverconstructie: Zuidzijde palenveld 5 rijen als golfbreker, andere zijden dubbele palenrij met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, met gording en geotextiel.

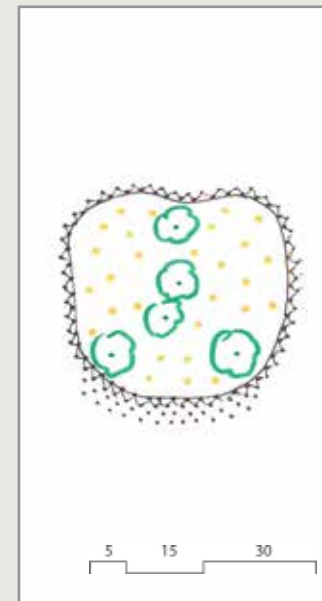
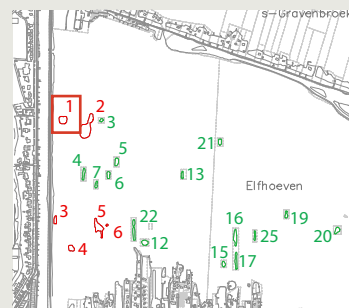
Profiel: De oever is tot de gording uitgevuld met grond.

Flora: Een vijftal bomen, 15-20 m hoog, o.a. Es, Robinia, Linde, op afstand van de oever, kruidenruigte en enig riet, geen natuurvriendelijke oeversoorten.

Fauna: Reigernesten in gebruik in de bomen.

Recreatie: Luwe ankerplaats.

Staat van onderhoud; Recent groot onderhoud gepleegd, oeverconstructie redelijk, takkenbossen en ijzerdraad incompleet, houtig gewas verwijderd behalve de bomen met reigernesten (beschermd), kruiden en riet jaarlijks gemaaid.

Eiland 2 van de gemeente ligt ten zuidoosten van eiland 1. Ten oosten van eiland 2 ligt een klein eiland van BLR.

Oeverconstructie: Palenveld noordzijde, aaneengesloten palenrij zuid- en westzijde, dubbele palenrij met takkenbossen en ijzerdraad oostzijde en delen zuidzijde, 10-20 cm boven water, gording en geotextiel, aan zuid- en westzijde extra gording buitenop de palen.

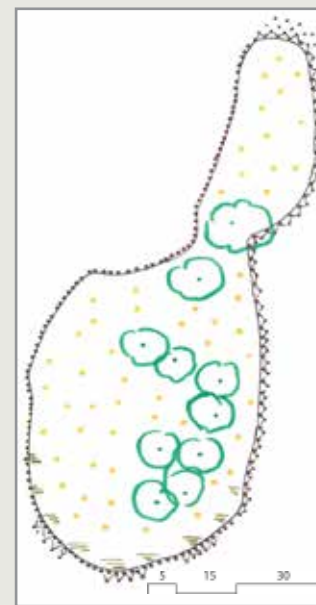
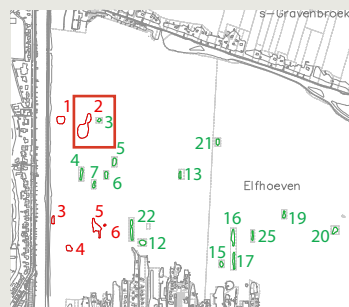
Profiel: Zuidwestzijde met kleigrond aflopend tot op en onder de waterlijn, andere zijden uitgevuld.

Flora: Tien bomen, 15-20 m hoog, o.a. Es en Populier, op afstand van de oever, kruidenruigte en enig riet, geen natuurvriendelijke oeversorten.

Fauna: Reigernesten in gebruik in zeven bomen.

Recreatie: Luwe ankerplaats.

Staat van onderhoud: Recent groot onderhoud, houtig gewas verwijderd behalve bomen met reigernesten (beschermd), oeverconstructie redelijk, takkenbossen en ijzerdraad incompleet, kruiden en riet jaarlijks gemaaid.

Eiland 3 van de gemeente ligt tegen het voetpad en fietspad van de Burgemeester Lucasselaan.

Oeverconstructie: Zuidzijde eiland palenveld 5 rijen, andere zijden eiland dubbele palenrij met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel. Eiland ligt binnen natuurvriendelijke oeverconstructie Rijnland.

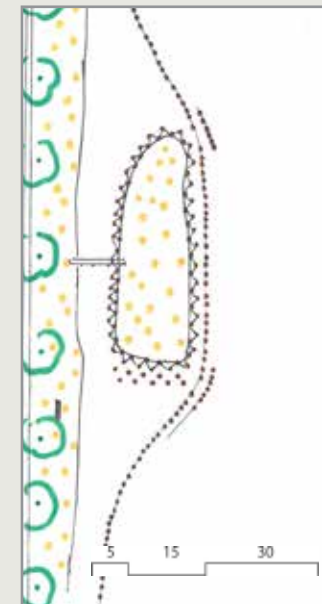
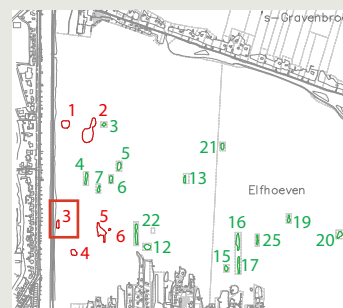
Profiel: De oever is tot de gording uitgevuld met grond.

Flora: Overige beplanting, gesnoeid c.q. gemaaid, kruidenruigte en enig riet, klein stuk natuurvriendelijk oeversoort Waterlelie.

Fauna: Geen sporen aangetroffen.

Recreatie: Het eiland is toegankelijk via een plankier met leuning, geen andere voorzieningen.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, profiel goed, takkenbossen aangevuld, kruidenruigte en riet wordt jaarlijks gemaaid, plankier en leuning goed.

Eiland 4 van de gemeente ligt meest zuidelijk van eilanden 3, 5 en 6.

Oeverconstructie: Zuidzijde palenveld 5 rijen, andere zijden dubbele palenrij met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5m, gording, geotextiel.

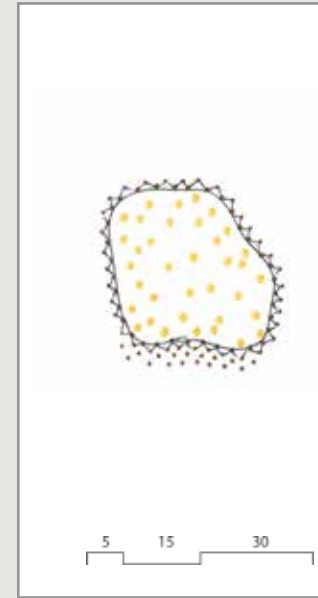
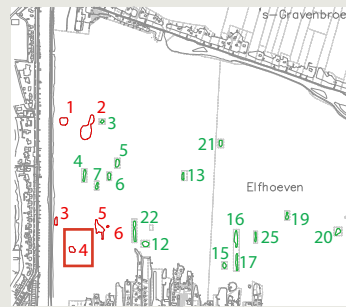
Profiel: De oever is tot de gording uitgevuld met grond.

Flora: Kruidenruigte en enig riet, 3 pollen natuurvriendelijke oeversoort Dotter.

Fauna: Een broedende Grauwe Gans.

Recreatie: Geen voorzieningen of gebruik.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, profiel goed, takkenbossen aangevuld, kruidenruigte en riet wordt jaarlijks gemaaid.

Eiland 5 van de gemeente ligt nabij eiland 6 in de zuidwesthoek van de plas en is een wat groter grillig gevormd eiland.

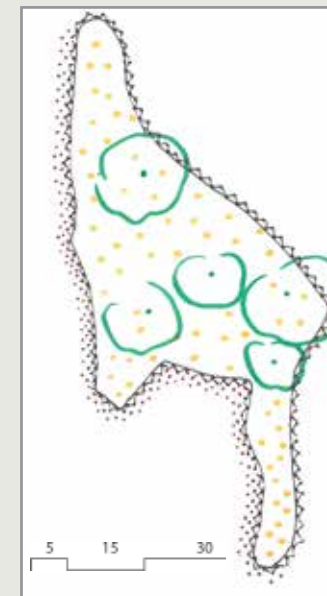
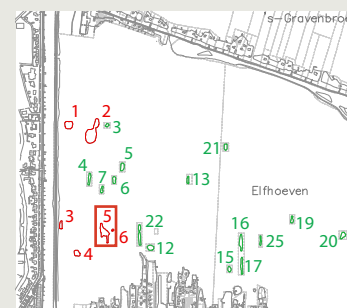
Oeverconstructie: Zuidwestzijde palenveld 5 rijen, noordoostzijde dubbele palenrij met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven waterpaalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

Profiel: Grond tot gording uitgevuld.

Flora: Vijf bomen, Els en Populier, 15-20m hoog, op afstand van oever, kruidenruigte en enig riet.

Fauna: Een broedende Grauwe Gans, reigernesten in 2 van de 5 bomen.

Staat van onderhoud: recent groot onderhoud, verwijdering houtig gewas, uitgezonderd bomen met reigernesten (beschermd), oeverconstructie redelijk, profiel goed, takkenbossen aangevuld, kruidenruigte en riet jaarlijks gemaaid.

Eiland 6 van de gemeente is een klein eiland, direct ten oosten van eiland 5.

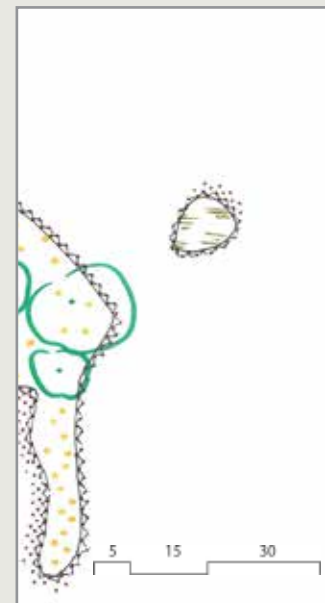
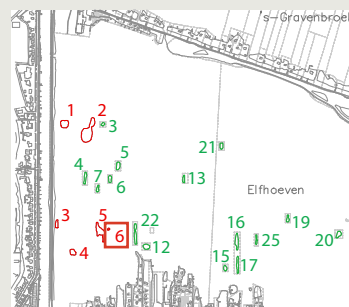
Oeverconstructie: Noordoostzijde palenveld 5 rijen, andere zijden dubbele palenrij met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5m, gording, geotextiel.

Profiel: Grond achter gording grotendeels uitgespoeld.

Flora: Geen.

Fauna: Geen.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, profiel grondaanvulling nodig, recent takkenbossen aangebracht.

Eilanden Stichting BLR

Eiland 3 BLR

De eilanden van BLR liggen in de plas Elfhoeven. De nummering van de eilanden volgt de nummering op de website van BLR. De nummers 1, 2, 8 t/m 11, 18, 23 en 24 komen niet voor op de website en dus ook in deze rapportage.

Eiland nummer 3 van Stichting BLR ligt direct ten oosten van het grote eiland nummer 2 van de gemeente.

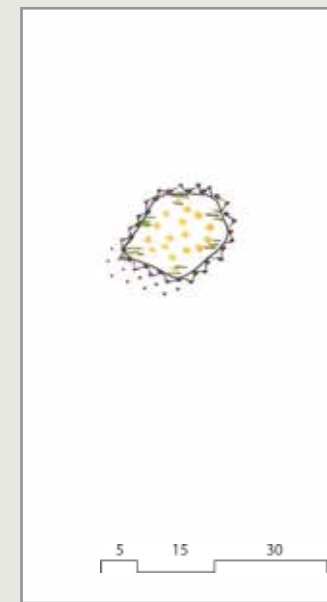
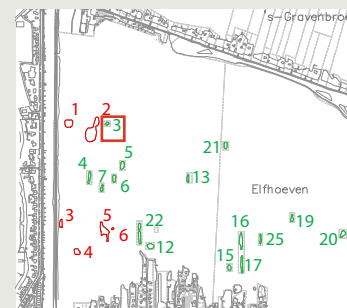
Oeverconstructie: Zuidwestzijde palenveld van 5 rijen, andere zijden 2 palenrijen met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

Profiel: Grond achter gording deels uitgespoeld 0,3 - 0,5 m, aangevuld met snoeiafval.

Flora: Kruidenruigte en enig riet.

Fauna: Een broedende Grauwe Gans.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, profiel vraagt aanvulling, takkenbossen incompleet, kruidenruigte en riet wordt jaarlijks gemaaid.

Eiland 4 van BLR ligt meest westelijk in een groep eilanden, samen met de eilanden 5, 6, en 7.

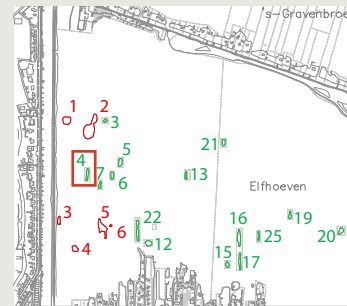
Oeverconstructie: Zuidwestzijde palenveld van 5 rijen, andere zijden 2 palenrijen met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

Profiel: Grond achter gording deels uitgespoeld 0,3-0,5 m.

Flora: Tweetal bomen, 3-4 m hoog, Meidoorn, op afstand van oever, hakhout, enkele jonge Els op korte afstand oever, kruidenruigte en enig riet, geen natuurvriendelijke oeversoorten.

Fauna: Een broedende Grauwe Gans.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, profiel vraagt aanvulling, takkenbossen incompleet, kruidenruigte en riet wordt jaarlijks gemaaid.

Eiland 5 van BLR ligt meest noordoostelijk in de groep eilanden, samen met de eilanden 4, 6, en 7.

Oeverconstructie: Zuidwestpunt palenveld 5 rijen, andere zijden 2 palenrijen met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

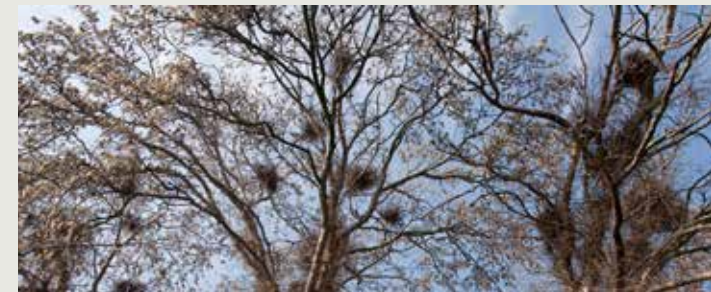
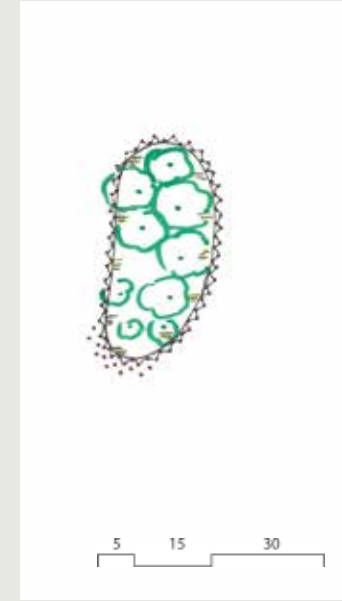
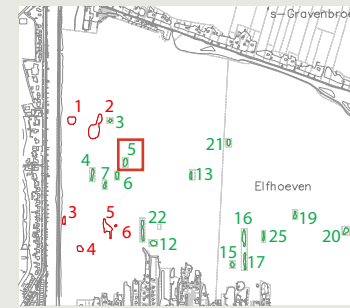
Profiel: Grond achter gording uitgespoeld 0,5-1,5 m.

Flora: Een zevental bomen, 15-20 m hoog, Els, op afstand van oever; hakhout, Els, op korte afstand oever, onderbeplanting, Hedera.

Fauna: Reigernesten in gebruik in de bomen.

Recreatie: Luwe ankerplaats.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, profiel vraagt aanvulling, takkenbossen incompleet, opgaande houtige beplanting fors achterstallig.

Eiland 6 van BLR ligt oostelijk van het midden van de groep eilanden, samen met de eilanden 4, 5 en 7.

Oeverconstructie: Zuidwestpunt palenveld van 5 rijen, andere zijden 2 palenrijen met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

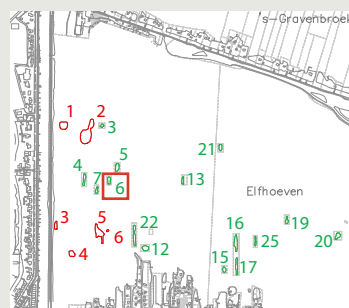
Profiel: Grond achter gording uitgespoeld 0,5-1,5 m.

Flora: Viertal bomen, 15m tot 25m hoog, o.a. Robinia, Els, Populier, op afstand van oever, tweetal struiken, Hulst, hakhout, Els, op korte afstand oever, onderbeplanting, Hedera.

Fauna: Reigernesten in gebruik, 3 stuks.

Recreatie: Luwe ankerplaats.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, profiel vraagt aanvulling, takkenbossen incompleet, opgaande houtige beplanting fors achterstallig.

Eiland 7, samen met het vorige eiland, ligt temidden van de groep eilanden, samen met de eilanden 4, 5 en 6.

Oeverconstructie: Zuidwestpunt palenveld van 5 rijen, andere zijden 2 palenrijen met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

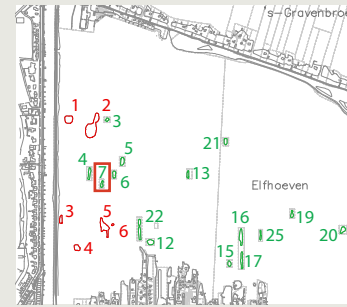
Profiel: Grond achter gording deels uitgespoeld 0,5-1,5m, aangevuld met snoeiafval.

Flora: Kruidenruigte en riet.

Fauna: Een broedende Grauwe Gans.

Recreatie: Luwe ankerplaats.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, profiel vraagt aanvulling, takkenbossen incompleet, kruidenruigte en riet wordt jaarlijks gemaaid.

Zoals reeds aangegeven zijn er geen eilanden met de nummers 8 t/m 11.

Eiland 12 van BLR ligt zuidoost van eiland 22.

Oeverconstructie: Zuidwestzijde palenveld van 5 rijen, andere zijden 2 palenrijen met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

Profiel: Grond achter gording deels uitgespoeld 0,5-1 m, aangevuld met snoeiafval.

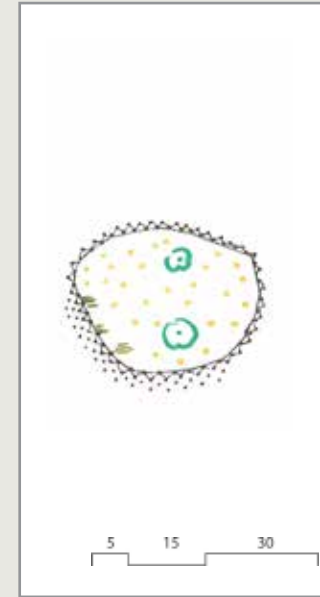
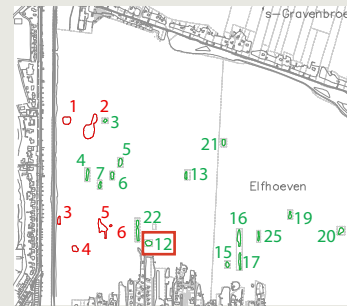
Flora: Tweetal bomen, 5-6 m hoog, o.m. Meidoorn, Els, op afstand van oever, kruidenruigte en riet.

Fauna: Geen sporen aangetroffen.

Recreatie: Luwe ankerplaats.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, profiel vraagt aanvulling, takkenbossen recent aangevuld, kruidenruigte en Riet wordt jaarlijks gemaaid.

Overig: CD's aan stokken (vogelverjager)

Eiland 13 van BLR ligt zuidwest van eiland 21, gelegen in het midden van de plas Elfhoeven.

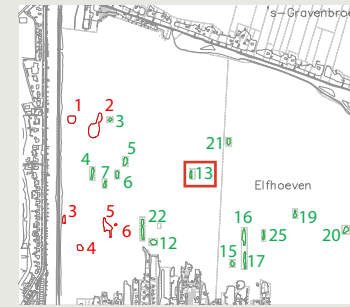
Oeverconstructie: Zuid- en westzijde palenveld van 5 rijen, andere zijden 2 palenrijen met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

Profiel: Grond achter gording uitgespoeld ca. 0,5-1,5 m.

Flora: Vijftal bomen, 5-8 m hoog, Els, op afstand van oever, opslag Els op korte afstand oever, kruidenruigte.

Fauna: Geen sporen aangetroffen.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, profiel vraagt aanvulling, takkenbossen incompleet, verwijdering opslag Els fors achterstallig.

Zoals eerder aangegeven een eiland met nummer 14 is er niet.

Eiland 15 van BLR ligt meest westelijk in een groep eilanden, samen met de eilanden 16,17 en 25.

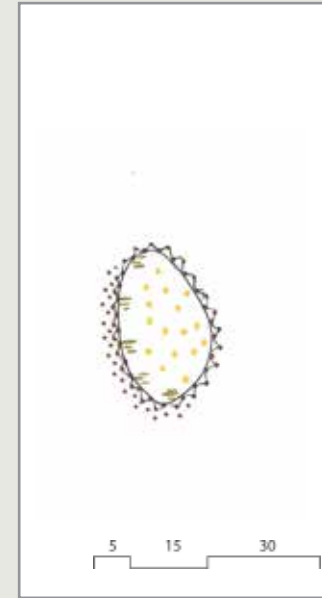
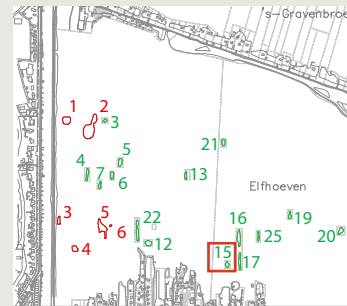
Oeverconstructie: Zuid- en westzijde palenveld van 5 rijen, andere zijden 2 palenrijen met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

Profiel: Grond achter gording uitgespoeld 0,5-2m, deels aangevuld met snoeiafval.

Flora: Hakhout, Els, 2 m hoog, op korte afstand oever, kruidenruigte, natuurvriendelijk oersoorten Riet, Lissodde, binnen en buiten gording.

Fauna: Geen sporen aangetroffen.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, profiel vraagt aanvulling, takkenbossen incompleet, kruidenruigte en riet wordt jaarlijks gemaaid.

Eiland 16 BLR

Eiland 16 van BLR ligt aan de noordzijde in een groep van vier eilanden, samen met de eilanden 15,17 en 25.

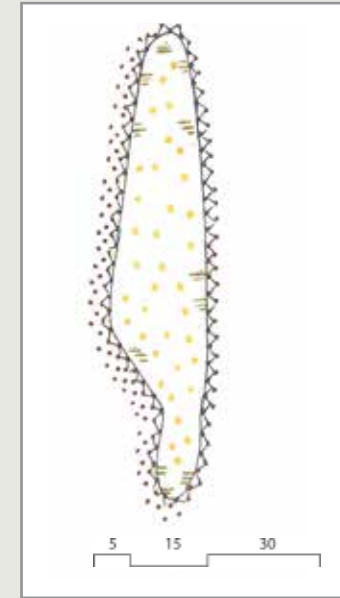
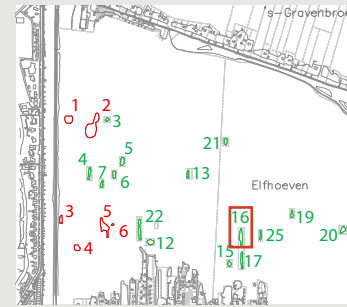
Oeverconstructie: Zuid- en westzijde palenveld van 5 rijen, andere zijden 2 palenrijen met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

Profiel: Grond achter gording deels uitgespoeld 0.5-2,0 m.

Flora: natuurvriendelijke oeversorten binnen en buiten gording riet, Lisdodde.

Fauna: Een broedende Grauwe Gans en een kolonie Kokmeeuwen.

Staat van onderhoud: Recent groot onderhoud uitgevoerd met verwijdering opgaande beplanting, oeverconstructie redelijk, profiel vraagt aanvulling en deels aangevuld met snoeiafval, takkenbossen incompleet, kruidenruigte en riet wordt jaarlijks gemaaid.

Eiland 17 van BLR ligt aan de zuidzijde in een groep van vier eilanden, samen met de eilanden 15,16 en 25.

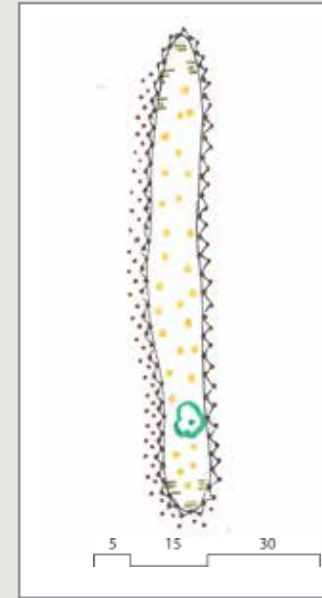
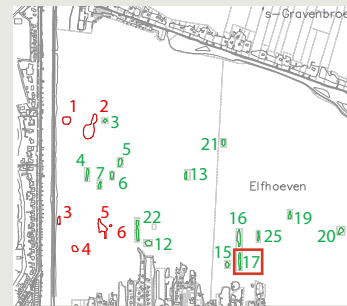
Oeverconstructie: Zuid- en westzijde palenveld van 5 rijen, andere zijden 2 palenrijen met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

Profiel: Grond achter gording deels uitgespoeld, 0.5-1m.

Flora: Oeverbeplanting, plaatselijk riet, binnen gording; overige beplanting gesnoeid c.q. gemaaid.

Fauna: Kokmeeuwen, niet gehinderd door gele linten die meeuwen zouden moeten belemmeren.

Staat van onderhoud: Recent groot onderhoud uitgevoerd met verwijdering opgaande beplanting, everconstructie redelijk, profiel vergt aanvulling, deels uitgevoerd met snoeihout.

Eiland 19 BLR

Eiland 19 is een klein en eivormig eiland aan de oostzijde van de plas Elfhoeven. Het tweede vanaf de brug in de Korssendijk.

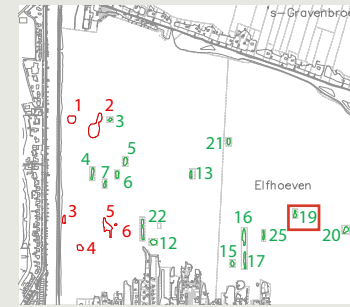
Oeverconstructies: Zuid- en westzijde palenveld van 5 rijen, andere zijden dubbele palenrij met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca 0,5 m, gording, geotextiel.

Profiel: Grond uitgevuld tot aan gording.

Flora: Oeverbepplanting, plaatselijk riet buiten gording en jonge scheuten binnen gording.

Fauna: Groep meeuwen aanwezig.

Staat van **onderhoud:** Oeverconstructie redelijk, profiel vergt aanvulling, riet jaarlijks gemaaid, houtig gewas recent afgezet.

Eiland 20 is een klein en vrij rond eiland aan de oostzijde van de plas Elfhoeven. Het eerste vanaf de brug in de Korssendijk.

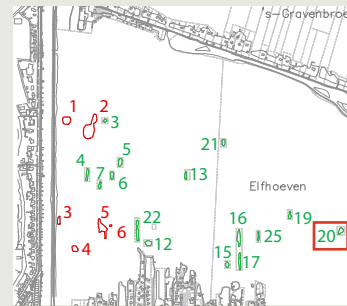
Oeverconstructies: Noord- west en zuidzijde 3 palenrijen, oostzijde dubbele palenrij met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand 0,25-0,5 m, gording binnen en buitenop palen, geotextiel.

Profiel: grond achter binnenste gording uitgespoeld 0,5-1,0 m.

Flora: Oeverbeplanting riet binnen gording.

Fauna: Groep meeuwen aanwezig.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, profiel vergt aanvulling (geotextiel aan de oppervlakte), riet jaarlijks gemaaid, houtig gewas recent afgezet.

Eiland 21 BLR

Eiland 21 is een klein eiland gelegen noordelijk midden in de plas Elfhoeven.

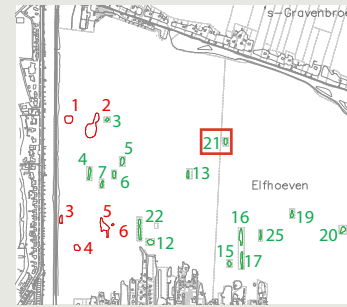
Oeverconstructies: Noord-, west- en zuidzijde 3 palenrijen, oostzijde 2 palenrijen met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand 0,5 m, buitenste palenrij iets hoger en gording buitenop, binnenste palenrij, gording, geotextiel.

Profiel: Grond achter binnenste gording uitgespoeld 0.5-1,0 m, geotextiel aan de oppervlakte.

Flora: Kruidenruigte en enig riet.

Fauna: Groep meeuwen aanwezig.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, recent houtig gewas verwijderd, kruidenruigte en riet jaarlijks gemaaid, profiel vergt aanvulling.

Eiland 22 ligt aan de zuidzijde van de plas Elfhoven direct nabij de percelen aan de Platteweg. Het heet ook wel het Rotaryeiland.

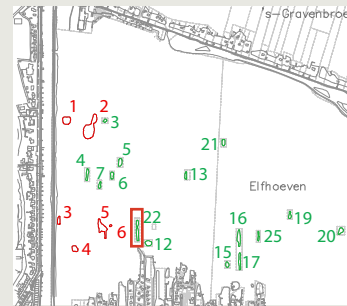
Oeverconstructie: Zuidzijde en deel westzijde palenveld 5 rijen, overig dubbele palenrij met takkenbossen en ijzerdraad, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

Profiel: Zuidzijde uitvuld tot gording, noordzijde geheel onder waterniveau.

Flora: Opslag 3 Elzen ca. 2 m hoog op korte afstand oever, kruidenruigte en veel Riet binnen gording

Fauna: Niet aangetroffen.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie redelijk, gording binnen en buitenste palenrij incompleet, takkenbossen en ijzerdraad incompleet, kruidenruigte en riet jaarlijks in delen gemaaid (vrijwilligers Rotary?).

Eiland 25 van BLR ligt meest oostelijk in een groep van vier eilanden, samen met de eilanden 15,16 en 25.

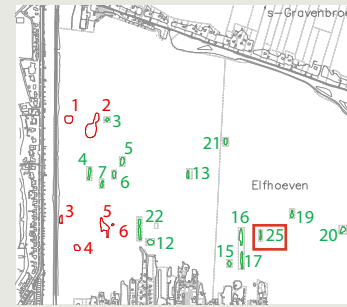
Oeverconstructie: Zuid- en westzijde palenveld 5 rijen, noord- en oostzijde dubbele palenrij met takkenbossen en ijzerdraad, palen 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, gording, geotextiel.

Profiel: Eiland geheel plas-dras, met enkele hogere delen.

Flora: Kruidenruigte, plaatselijk riet binnen en buiten gording, jonge scheuten binnen gording.

Fauna: Een broedende Grauwe Gans.

Staat van onderhoud: Oeverconstructie matig, is plasdras doel geweest of vraagt het aanvulling, takkenbossen afwezig, ijzerdraad afwezig, kruidenruigte en riet jaarlijks in delen gemaaid, ook onder water, houtige opslag afgezet.

Het eiland van de Stichting Natuurbehoud Reeuwijk (SNR) ligt in de plas Klein Elfhoeven in temidden van een groep van drie eilanden, die in elkaars verlengde liggen.

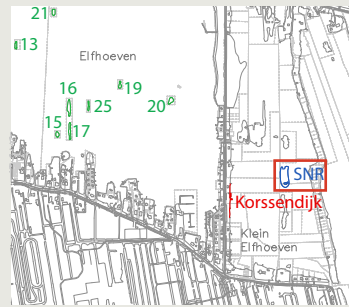
Oeverconstructie: Dubbele palenrij, 10-20 cm boven water, paalafstand ca. 0,5 m, restanten gording en geotextiel.

Profiel: Grond achter gording op 2 restanten na uitgespoeld.

Flora: Elzenstobbe, 4,0-6,0 m hoog op korte afstand oever, oeverbeplanting, plaatselijk riet, binnen gording

Fauna: Een broedende Grauwe gans

Staat van onderhoud: Oeverconstructie slecht, profiel slecht.

In aansluiting op de opname van de eialenden is het terrein voor recreatief gebruik meegenomen. Het ligt langs de Korsendijk en aan de plas Klein Elfhoeven.

Oeverconstructie; Geen beschoeiing aanwezig
Profiel: Gras loopt tot aan de oeverlijn.

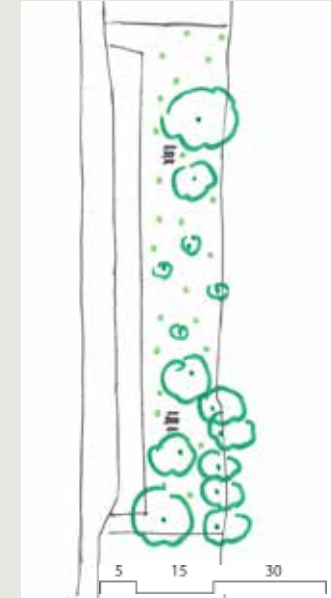
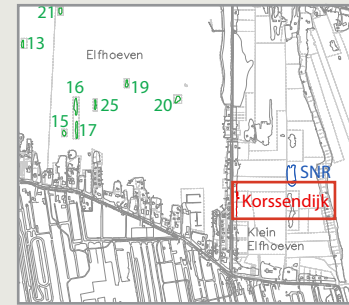
Flora: Meerdere bomen en heesters, Populier, Kastanje, 3-25 m hoog, deels tot in de oever, geen natuurvriendelijke oeverplanten.

Fauna: Niet aangetroffen.

Recreatie: Picknicktafel met banken en afvalemmer, regelmatig in gebruik, aanlanding boten voor laden en lossen, strook weinig zichtbaar vanaf de plas.

Staat van onderhoud: Bomen en heesters niet onderhouden, oever natuurlijk, gras gemaaid, grasoppervlak forse beschadigen, meubilair verzakt, sporen van (forse) wateroverlast langs verharding.

Overig: Noordzijde terrein in gebruik als laad- en losplaats aannemers.

Door de eigenaren van de te herstellen eilanden zijn aandachtspunten, eisen en wensen voor het herstel van de eilanden meegegeven. Onderstaand zijn deze per eigenaar en eventueel per eiland aangegeven. De punten zijn genoteerd in besprekingen met de eigenaren en kunnen waar nodig en zinvol tijdens de planvorming worden aangevuld of gewijzigd. Na vaststelling van het ontwerp kan aanvulling of wijziging mogelijk extra kosten met zich mee brengen.

Eiland Goudse Roei- en zeilvereniging.

Bij het overleg met de Goudse Roei- en Zeilvereniging op 11 september 2014 komen de volgende punten naar voren:

- Meeuwen zijn niet gewenst op het eiland, uitgangspunt dient te zijn dat hiervoor een of meer bomen gehandhaafd blijven;
- Een rietkraag rondom het eiland is prima;
- Toegankelijkheid van het eiland is ongewenst om mogelijke overlast te voorkomen;
- Een eventuele aanlegvoorziening in de luwte is geen probleem, mits los van eiland;
- Onderhoudstoegang is gedacht via mee te brengen plankier;
- Voor een tuigplaats of wisselplaats gaat de vereniging uit van een (eigen) losse vlonder, die tegen een beschoeiing of aan palen vast ligt (zo als aanwezig).

De uiteindelijke ontwerpideeën en voorstellen voor het eiland kunnen te zijner tijd in de ledenvergadering worden gepresenteerd.

Eiland 't Wapen van Reeuwijk.

In het verleden is gesproken met de ondermeters van 't Wapen om het eiland aan hen te verpachten, maar dit heeft geen doorgang gevonden. Uitgangspunt is dat het eiland in beheer en eigendom blijft van de gemeente Bodegraven-

Reeuwijk. Voor de eisen ten aanzien van het herstel wordt verwezen naar de eilanden in de plas Elfhoeven. In het overleg met de gemeente hierover, op 24 maart 2015, is een punt naar voren gekomen, specifiek voor het eiland bij 't Wapen:

- Bij of op het eiland kunnen specifieke recreatieve mogelijkheden worden meegenomen voor de gebruikers van de electroboten, die bij 't Wapen en 't Vaantje worden verhuurd worden.

Eilanden Elfhoeven Gemeente Bodegraven-Reeuwijk.

In een overleg met de gemeente op 24 maart 2015 zijn de volgende punten voor het herstel naar voren:

- Uitgangspunt is recreatief en educatief gebruik van de eilanden 1, 2 en 3, de andere eilanden blijven voor natuurdoeleinden bestemd worden;
- Op genoemde eilanden dient educatie over natuur in het plassegebied een plaats te krijgen;
- In het verlengde van educatie, moet jeugd bij het beheer worden betrokken;
- Voor scouting kan eventueel aan een kampplaats worden gedacht;
- Alle inrichting dient 'hufferproef' te zijn;

Met het oog op het beheer na het herstel, vraagt de gemeente aandacht voor het beheer en verzoekt daarvoor een beheerrichtlijn bij de planvorming mee te nemen. Het beheer is in handen bij LOP Rietgors.

Eilanden Elfhoeven BLR.

Op 3 februari 2015 is overlegd met BLR, naar aanleiding van een eerder overhandigd indicatief ontwerp. Het indicatief ontwerp was destijds opgesteld door St. VEEN voor een mogelijke aanpak samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland.

BLR is een zogeheten ANBI Stichting. Zij heeft als zodanig tal van kleine landschapselementen in eigendom met als doel het behoud en herstel van de natuur.

In genoemd gesprek kwamen de volgende aandachtspunten naar voren:

- Recreatieve voorzieningen op de eilanden zijn niet mogelijk of wenselijk vanuit de statuten van BLR;
- Eilanden mogen in het kader van overlast van meeuwen niet verder worden ontbost, alvorens een oplossing voor het meeuwenprobleem is gevonden;
- De eilanden van het indicatieve ontwerp kunnen worden ingemeten voor herstel voor versterking van de recreatieve natuurbeleving;
- Eventuele recreatieve voorzieningen buiten de eigendommen/eilanden van BLR dienen ontlastend zijn voor de natuur op de eilanden;
- Voorstellen voor herstel van cultuurhistorische kenmerken zijn mogelijk, mits niet strijdig met de natuurwaarden;

In de bespreking is ook stil gestaan bij het beheer van de eilanden, waarbij de volgende punten naar voren kwamen:

- Het beheer is gericht op conserveren van de eilanden;
- Vrijkomend snoeiafval van takken wordt verwerkt tussen de palenrijen;
- Vrijkomend maaisel wordt verwerkt tussen de eerste palenrij en het land;
- Ter voorkoming van meeuwennesten zijn proeven gedaan met het aanbrengen van verschillen de kleurenband en van CD's (spiegelen);
- Het beheer wordt uitgevoerd door LOP Rietgors

Voor de meeuwenplaag wordt ook verwezen naar IJburg, waar soortgelijke problemen zouden zijn. Wellicht zijn daar nog betere oplossingen.

Verdronken eiland Klein Elfhoeven (SNR).

Met SNR is overleg gevoerd in een eerder stadium, waarin het verdronken eiland mogelijk zou worden hersteld door St. VEEN samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland. Het herstel is daarbij positief ontvangen.

Aanvullende randvoorwaarden zijn vooralsnog niet meegegeven. Uit de huidige voorzieningen voor de recreatieve natuurbeleving bij het rietveld van SNR aan de Korssendijk is voorlopig afgeleid dat soortgelijke voorzieningen niet uitgesloten zijn.

Klein Elfhoeven terrein Korssendijk Gemeente Bodegraven-Reeuwijk.

Voor het terrein aan de Korssendijk zijn met de gemeente geen expliciete eisen besproken. Wel is er stilgestaan bij de wens van een laad- en losplaats vanuit de aannemers in het plassegebied.

In het kader van de planvorming zal worden onderzocht of een laad en losplaats op deze plaats kan worden gerealiseerd met inachtneming van bestemmingsplan en vastliggende maximale belastingen van wegen.

Ook wat betreft de kosten zijn geen voorzieningen getroffen in het kader van de gebiedsdeal en eventueel benodigde gelden voor de realisatie vanuit andere middelen worden voorzien.

De eisen zoals hier aangegeven zullen zoveel mogelijk worden gevolgd bij het opstellen van de ontwerpen. Wanneer om specifieke redenen wordt afgeweken van de eisen zal dit worden aangegeven. Voor overname van de afwijking in de verdere planvorming, zal echter vanzelfsprekend toestemming van de eigenaar worden gevraagd.

Op de hierna volgende pagina's zijn steeds een viertal kaartbeelden getoond, van 1830 tot 1989. Achtereenvolgend zijn de kaarten gericht op:

- Eilanden van de Goudse Roei en Zeilvereniging en bij 't Wapen van Reeuwijk;
- Eilanden Elfhoeven gemeente Bodegraven-Reeuwijk;
- Eilanden Elfhoeven BLR;
- Eiland SNR en terrein Korssendijk

Vergelijking van de kaarten levert de volgende informatie op, welke aansluitend is aangevuld met informatie uit andere bronnen.

Eilanden van de Goudse Roei en Zeilvereniging en bij 't Wapen van Reeuwijk

De te herstellen eilanden van de Goudse Roei- en Zeilvereniging en bij 't Wapen van Reeuwijk zijn na de verveening weinig meer van vorm veranderd. Ze lijken wat minder lang te zijn geworden in de richting van de verkaveling. De richting van de verkaveling is in de oudste kaart goed zichtbaar en nu nog herkenbaar in het eiland van de Roei- en Zeilvereniging. Het eiland bij 't Wapen heeft vrijwel de oorspronkelijk breedte van de percelen behouden.

Eilanden Elfhoeven gemeente Bodegraven-Reeuwijk

De te herstellen eilanden van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk zijn op de kaart van 1830-1850 min of meer gelijk aan de actuele vorm. Op de kaart van 1894 wijkt de vorm dermate af, dat hier verondersteld wordt dat de weergave niet accuraat is. Op de kaart van 1959 is het grote eiland in twee uiteengevallen, wat inmiddels weer hersteld is. De breedte van het grootste eiland hangt mogelijk ook samen met de oorspronkelijk breedte van percelen. De verkavelingsrichting is de eilanden weinig herkenbaar. Het behoud van de vorm van de eilanden geeft wellicht wel aan dat de eilanden na de verveening van belang waren voor de eigenaar. Bijvoorbeeld als kwekerijgrond, jachtvoorziening of recreatief gebruik.

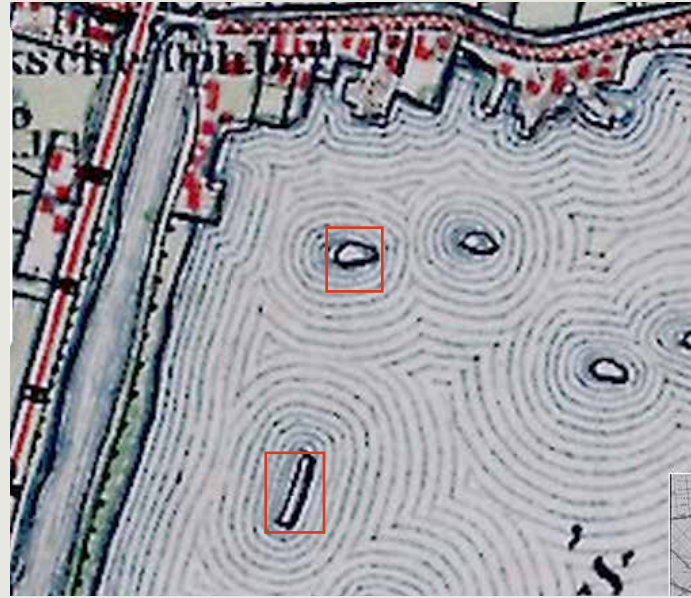
Een nog vrijwel onbeplant eiland van de Roei- en Zeilvereniging

Linksvoor het eiland bij 't Wapen met opgaande beplanting en rietoever

1830-1850

1894

1959

1989

Elfhoeven eilanden Gemeente

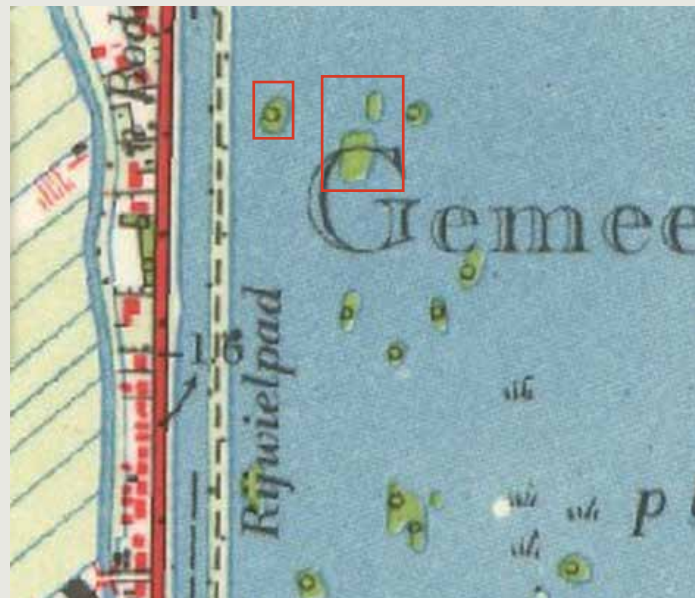
36

1830-1850

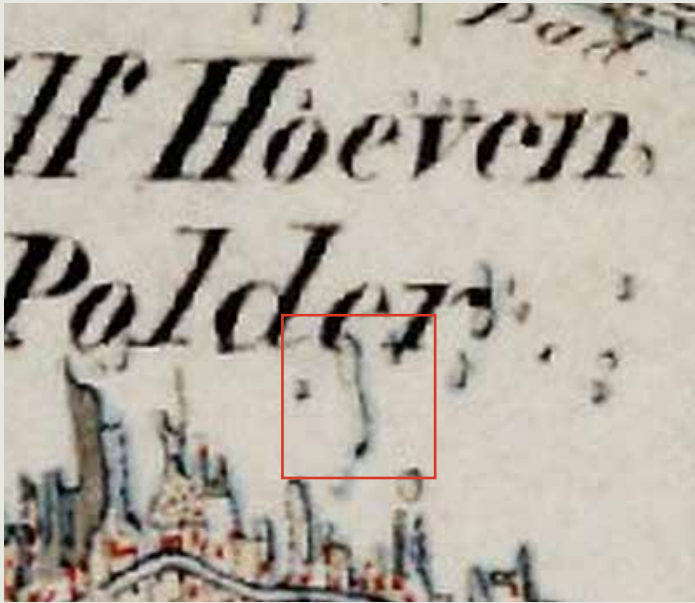
1894

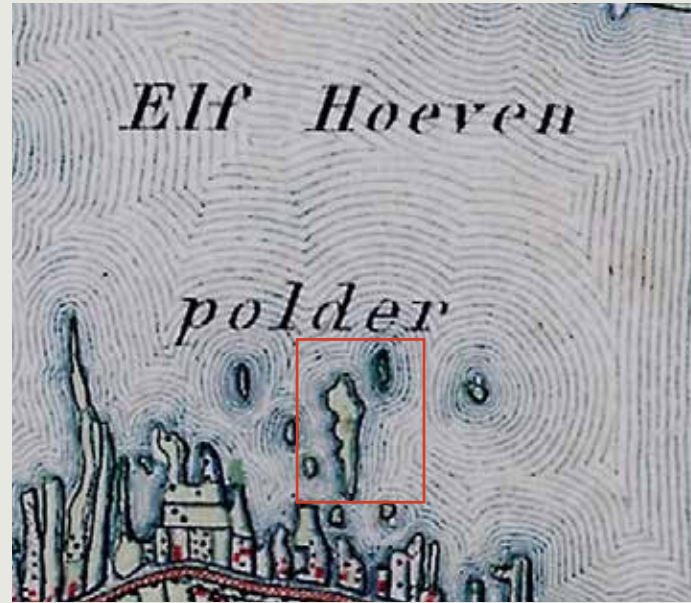
1959

1989

1830-1850

1894

1958-1959

1989

Elfhoeven eilanden BLR

Klein Elfhoeven

1830-1850

1894

1959

1989

Eilanden Elfhoeven BLR

De te herstellen eilanden van BLR zijn de langerekte percelen en de verkavelingsrichting herkenbaar. In 1989 is echter het heel lange eiland in twee delen uiteen gevallen. Dit is om de actuele situatie nog steeds het geval.

Eiland SNR en terrein Korssendijk

Bij het te herstellen eiland van SNR is nog goed te zien dat vanaf 1830-1850 de overgang van de plas met legakkersrestanten naar open plas tot stand komt. Hieruit is af te leiden dat men volgens de ontginningstructuur verveend heeft. De verschillende legakkers zijn zichtbaar als smalle landstroken. Door de bescheiden omvang van de plas, geven de eilanden gezamenlijk in 1894 nog steeds een goed beeld van deze cultuurhistorie en de dynamiek van de vervening. In het kaartbeeld van 1959 is dit beeld grotendeels verdwenen en in 1989 is deze met het van de kaart verdwijnen van het eiland van SNR geheel verdwenen.

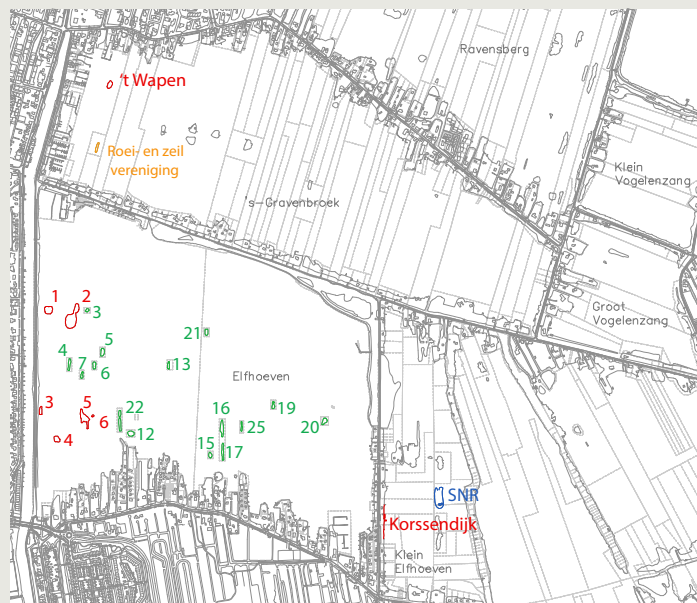
Helder water, waterriet en mattenbies op grote schaal groeiend in het water. Roerdomp, Woudaapje en Grote Karakiet in de brede dichte rietkragen. Het is helaas verleden tijd. De natuur in het Reeuwijkse plassen gebied is de afgelopen 50 jaar sterk veranderd. De huidige natuurwaarden van de te herstellen eilanden zijn bescheiden. Door de verslechtering van de waterkwaliteit en baggervorming zijn water- en oevervegetaties sterk afgenomen, rietkragen dunner geworden en de biodiversiteit, met bijzondere soorten, sterk afgenomen. Na de maatregelen van Hoogheemraadschap Rijnland om de waterhuishouding van de plassen te isoleren zal er nog een lange periode nodig zijn om de waterkwaliteit te verbeteren. Experimenten met baggerverwijdering (Klein Vogelenzang) en zoutsuppletie (Sloene) zullen moeten uitwijzen of de verbetering te versnellen is.

Bij Nieuwkoop zijn de plassen circa 30 jaar geleden geïsoleerd en keert de biodiversiteit pas sinds kort weer wat terug, met bijzondere orchissen in het riet, Veenpluis, Otter en Roerdomp.

In Reeuwijk zal dat hopelijk over 30 jaar ook het geval zijn. Echter, op Reeuwijk lijken er op dit moment nog steeds aanwijzingen dat riet en andere oeverplanten van natte en droge standplaatsen alleen gedijen op droge standplaatsen en niet in het water.

De te herstellen eilanden in de plas 's Gravenbroek hebben nu een opgaande houtige beplanting. Er zijn (nog) geen reiger nesten. Onder de opgaande beplanting is weinig begroeiing. In de schaduw ervan kunnen zich geen oeverplanten handhaven, die met hun wortels de grond vasthouden. Het gevolg is een steeds verdergaande afkalving. Voor het behoud van deze eilanden is daarom een ander natuurbeeld uitgangspunt. Hiervoor wordt gekeken naar de eilanden in de plas Elfhoeven.

Bij verschillende eilanden in de plas Elfhoeven is in de winter van 2013-2014 groot onderhoud gepleegd. Het beoogde natuurbeeld voor deze eilanden is riet en tussen het riet plaatselijk enige kruiden. Op eilanden waar alle opgaande

Eiland 2 van de Gemeente, boven in 2011, onder huidige situatie

houtige beplanting is verwijderd hebben Kokmeeuwen zich in grote getale genesteld. Dit is niet het beoogde natuurbeeld, maar kruidenruigte en riet houden de meeuwen niet tegen. Voorstel is daarom het natuurbeeld bij te stellen en ook enkele heesters of kleine bomen toe te laten. Bij het herstel zullen daarvoor een of enkele meerstamminge Lijsterbes, Meidoorn of Grauwe wilg worden aangeplant.

Op enkele eilanden zijn de hoge bomen behouden voor de beschermde reiger nesten. Deze stonden voor het snoeien in een bijna bosverband. Vrijstaand zijn ze direct blootgesteld aan wind, waarop het wortelgestel niet is afgestemd. Omwaaien is daardoor mogelijk. Aanplant van enkele jonge grote bomen is voor het behoud van de reigerkolonie aanbevolen.

Een ontwikkeling die aandacht vraagt is de opkomst van ruigtevegetaties met dominantie van Koninginnekruid. Deze zijn onder meer te zien op de recent gesnoeide eilanden 1, 2 en 3 van de gemeente. Nagegaan wordt of beheer gericht

op vermindering van de dominantie mogelijk is. Mogelijk dat hiervoor het uitkrabben of afplaggen van land wordt meegenomen.

De wens natuurvriendelijke oevertvegetaties te bevorderen is algemeen aanwezig. Vooralsnog worden daarvoor echter geen bestaande oevers aangepast, daar een duurzame ontwikkeling op basis van de matige waterkwaliteit (nog) onvoldoende is gegarandeerd. Een alternatieve maatregel die waar mogelijk kan worden genomen is het verlagen van het middengebied van grotere eilanden tot een ondiepe poel. Zodoende kan hierin een schoner regenwatermilieu ontstaan met typische schrale vegetatie. Zowel in Reeuwijk als in Nieuwkoop zijn hiermee goede ervaringen opgedaan. Een tweede maatregel is het uitbouwen van enkele luwe oevers, gericht op specifieke waterplanten als Mattenbies en Drijfblad. Overweging hierbij is dat deze situaties op enkele plaatsen voorkomen in het plangebied en zich duurzaam lijken te ontwikkelen. Dit van groot belang voor het herstel van natuurwaarden alhier.

Opkomend riet boven eiland 19 BLR, onder eiland 22

Boven eiland 4 Gemeente Koninginnekruid, onder eiland 17 BLR

Naar aanleiding van een inventarisatie bij de aangesloten verenigingen heeft de SWRP een wensenlijstje opgesteld met betrekking tot de aanleg van een aantal recreatieve voorzieningen in het plassengebied. In "Wensenlijstje SWRP" is een opsomming opgenomen van wensen die momenteel bij de diverse verenigingen leven. Gaandeweg zal de SWRP deze proberen te realiseren door inpassing in lopende en nieuwe ontwikkelingen in het plassengebied. Hierbij valt op te merken dat bij de realisatie van de wensen de SWRP altijd afhankelijk zal zijn van derden omdat de SWRP niet over financiële middelen beschikt.

In het kader van de gebiedsdeal zijn in overleg met de SWRP de wensen hier opgenomen, voor zover zij mogelijkwerwijs geheel of gedeeltelijk zouden kunnen worden gerealiseerd. Het gaat om de volgende wensen:

1. Een aantal wisselplaatsen verspreid over het gebied:
 - Hoek Vlietdijk Platteweg (landtong Jos Straver)
 - Oostzijde plassengebied (in aansluiting op plan-nen landgoed Wiltenburg)
 - Hoek Hortemansdijk-Lecksdijk (gerealiseerd)
 - Nabij brug in Nieuwenbroeksdijk (Kerfwetering)
 - Nabij doorgang Vrijhoef, Kalverbroek/Nieuwen broek
 - Bij de daghaven Twaalfmorgen.
2. Een aantal picknickplaatsen maken het gebied aantrekkelijker voor de recreant, het voorkomt het gebruik van de wisselplaatsen voor langer verblijf en het voorkomt aantasting van de natuur (door sturen recreant), w.o. de nieuwe natuurvriendelijke oevers.
Mogelijke locaties zijn:
 - Bij de daghaven Twaalfmorgen
 - Op de eilanden in de plas Elfhoeven
 - Bij de te realiseren landtong Wiltenburg

3. Recreatief gebruik eilanden

- Elfhoeven; het is wenselijk dat een aantal eilanden in de Elfhoevenplas voor recreatief gebruik worden ingericht. Voor leden van Scouting en Zomers Buiten kan dit dan als "doel" van hun tochtjes dienen, terwijl het voor de overige watersport een alternatief is voor de steiger is. De mogelijkheid om hier even aan te leggen voorkomt willekeurig elders aan wal gaan.
- Eiland Gouse Roei- & Zeilvereniging; het is wenselijk dit eiland te kunnen gebruiken bij, onder andere wedstrijden en trainingen en, met name, voor de jeugd.

4. De natuurvriendelijke oever zodanig ontwerpen dat bij aanleggen op aangewezenplekken geen schade ontstaat, maar dat integendeel van deze oevers recreatief genoten kan worden. Dit optimaliseert de relatie met de watersport.

5. Overdraagplaatsen realiseren bij de Kippenkade ten behoeve van kanoërs en roeiers. Een steiger aan de oever van de Enkele Wiericke zou wenselijk zijn.

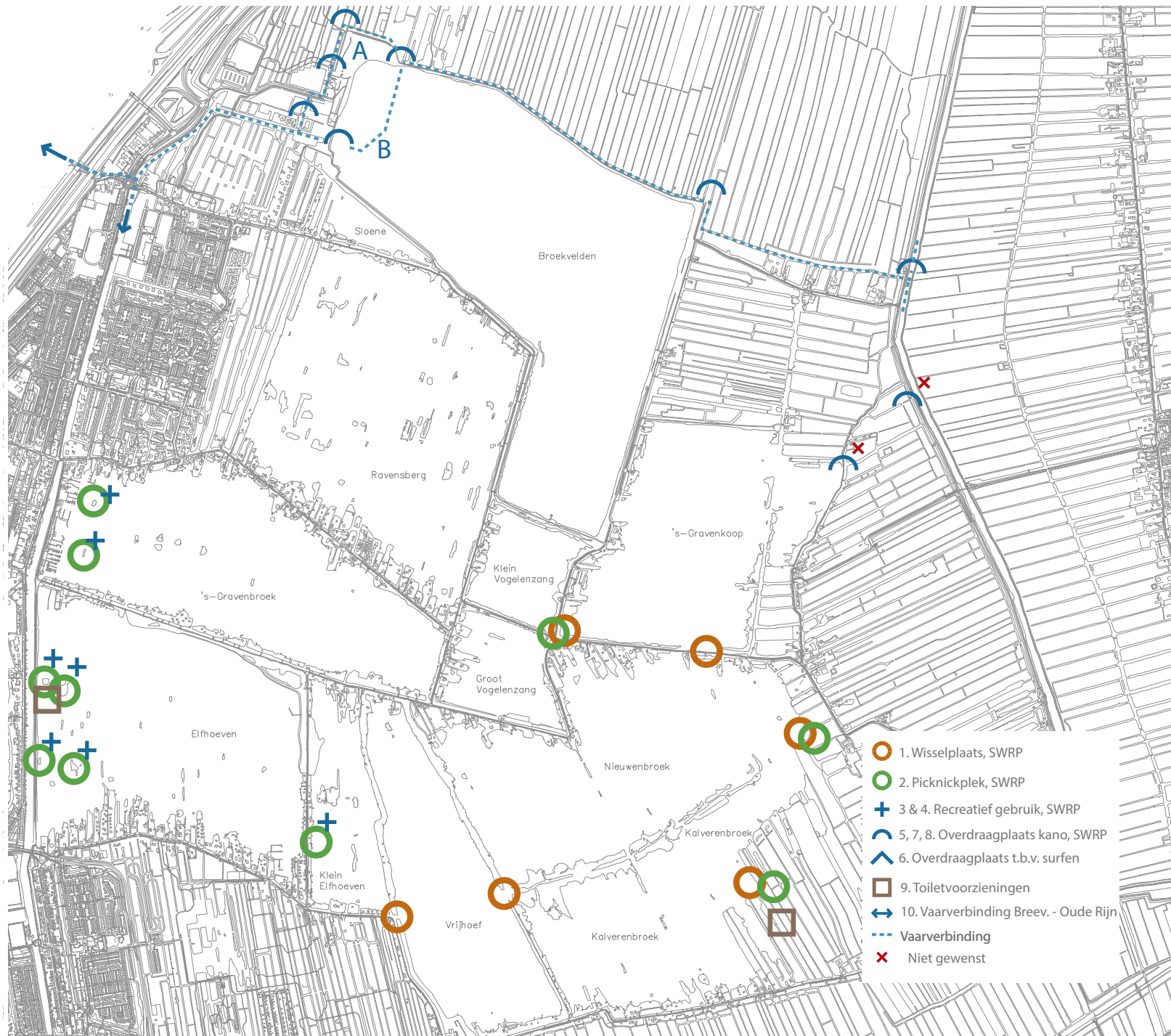
6. De kanoërs kunnen via de Breevaart bijna de Surfclub bereiken. Er is een vervallen steigertje dat mogelijk kan worden opgeknapt en als overdraagplaats naar de Surfplas dienen.

7. Een (kano) route via de noordkant van het plassengebied naar de Enkele Wiericke en Fort Wierickerschans.

8. Toiletvoorzieningen in het gebied.

9. Verbinding met Oude Rijn. Deze wens leeft vooral bij de sloepvaarders en in mindere mate bij de overige recreanten.

De wensen zijn in de nevenstaande kaart op locatie aangegeven. Wanneer er geen locatie in de wensen genoemd is zijn in de kaart locaties aangegeven waar de wensen mogelijkwerwijs realiseerbaar zijn.

Ter ondersteuning van de gedachtenvorming over de recreatieve voorzieningen en gebruikelijke vaarroute zijn kaarten opgenomen met respectievelijk verschillende soorten aanlegmogelijkheden (pag. 44) en kaarten met betrekking tot de vaarroute over de plassen (pag. 45).

> Voor de aanlegmogelijkheden is gekeken naar jachthavens en werven, watersportverenigingen, openbare aanlegsteigers en aanlegsteigers bij horeca.

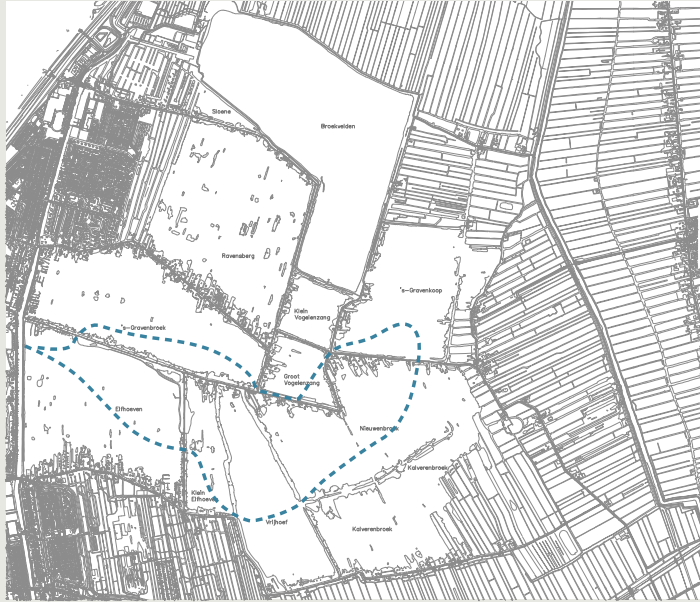
▲ Jachthaven ▲ jachtwerf

▲ Restaurants met aanlegmogelijkheid ▲ Aanlegsteiger GZH

▲ Scoutingverenigingen ▲ Watersportverenigingen

Het rondje

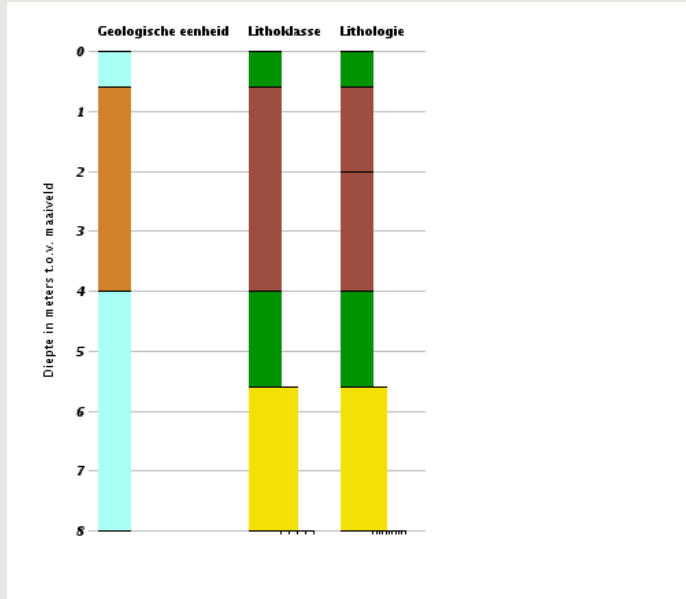
Bruggen en doorvaarten

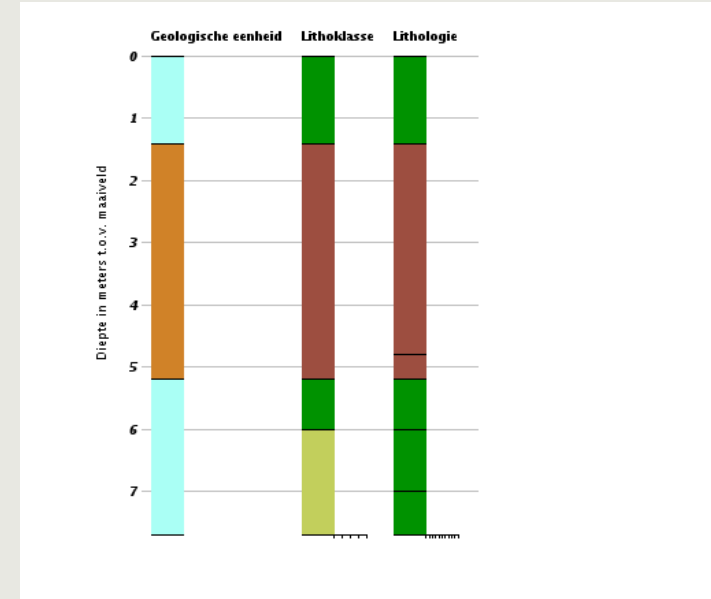
Bestaande vaarverbindingen

< Voor de vaarronde is het rondje over de plassen in kaart gebracht, de vaste en beweegbare bruggen in het gebied en de vaarverbindingen met de omgeving.

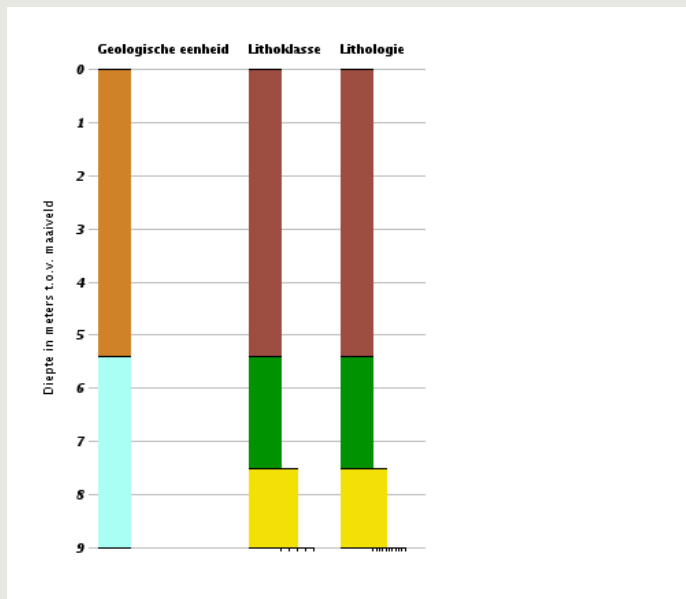
Bodem

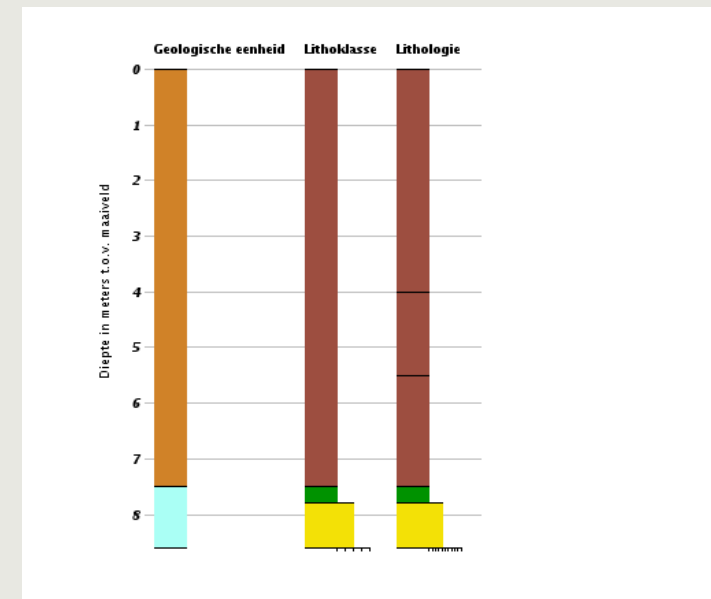
Bodemprofiel 's Gravenbroekseweg 1

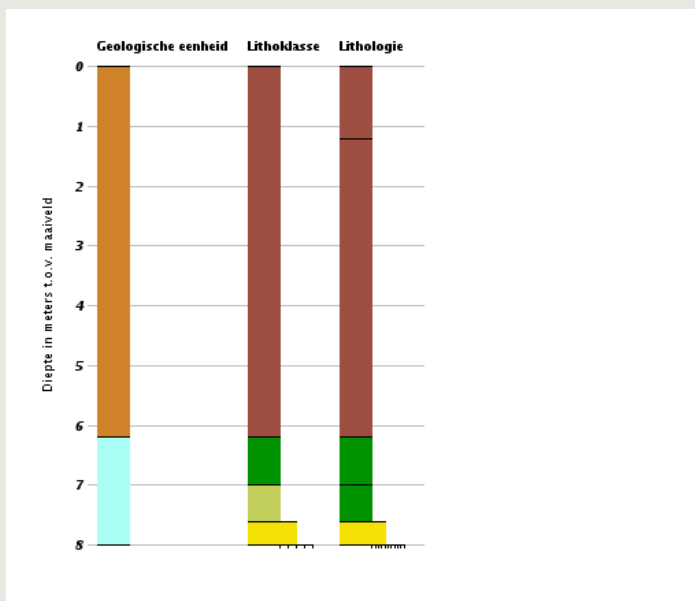
Bodemprofiel Notaris D'Aumerielaan

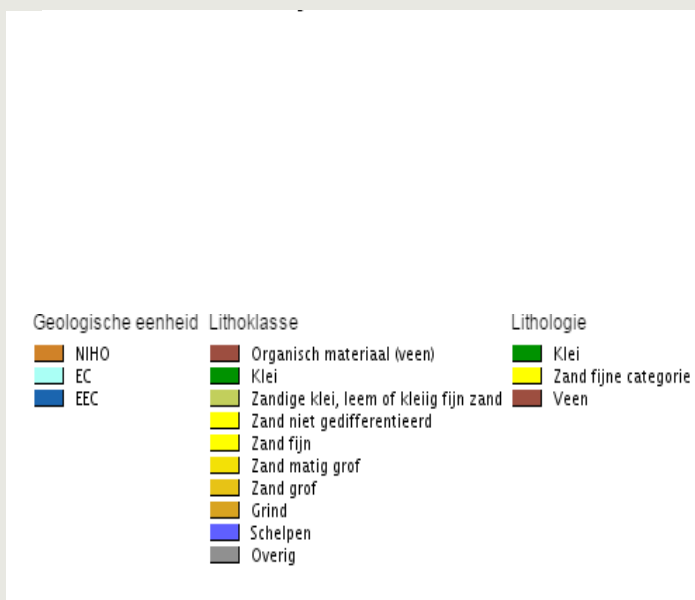
Bodemprofiel Groene Ree

Bodemprofiel Platteweg

Bodemprofiel Korssendijk

Bodemprofiel Platteweg Klein Elfhoeven

Voor de bepaling van constructies en benodigde paallengten bij recreatieve voorzieningen of herstel van oevers zijn bodemprofielen van belang. Ze zijn ruim voorhanden op Dinoloket.nl. Voor het stadium van Voorlopig Ontwerp zijn een aantal profielen verzameld om de informatie te kunnen verwerken in de ramingen van de uitvoeringskosten.

Op basis van de profielen is een eerste voorlopige constatering dat het veen tot maximaal een meter of 7,5 meter aanwezig is bij de lokatie aan de Platteweg. Op andere locaties gaat het veen tot 4,0 tot ruim 6,0 meter, daaronder volgen klei en zand.

Voor het voorlopig ontwerp van het herstel van de eilanden en van het terrein aan de Korssendijk zijn per project een drietal modellen opgesteld. Deze modellen zijn toegespitst op thema's die van belang zijn bij de uiteindelijk afweging van de gewenste ontwikkelingsrichting van de eilanden en de recreatie op de plassen. Binnen Stichting VEEN en de organisaties die haar bestuur vormen is de balans tussen natuur en recreatie een belangrijk punt van zorg en aandacht. Behoud en herstel van natuur, van oever- en watervegetaties zijn van groot belang in de doelstellingen van St. VEEN. Voor behoud en herstel van cultuurhistorie geldt dit in vrijwel gelijke mate. Recreatie of recreatief gebruik is geen doel, maar de natuur van het plassegebied biedt ruimte voor de recreatie en recreatieve gebruik en recreatieve beleving. Tegen deze achtergrond zijn de thema's gekozen met verschillende accenten in de balans tussen natuur en cultuurhistorie enerzijds en recreatie en recreatieve beleving anderzijds. De thema's zijn:

1. Toegankelijk
2. Natuur
3. Recreatieve beleving

Met de modellen is de ruimte genomen om voorstellen meer breedte te geven, dan programma's van eisen toelaten. Dit is gedaan om tot zorgvuldige afweging en keuze van het uiteindelijke ontwerp te komen, in het belang van natuur én recreatie. De thema's zijn hieronder nader toegelicht.

Toegankelijk

Het thema toegankelijk gaat uit van een maximale toegankelijkheid van de eilanden voor recreatief gebruik. Vanuit de eigenaar zijn hierbij in twee gevallen statutaire beperkingen aan de orde.

BLR en SNR zijn stichtingen met ANBI status met in de statuten vastgelegde natuurdoelen en toegankelijke eilanden voor recreatie zijn daarom voor deze eilanden uitgesloten.

Voor de eilanden bij 't Wapen van Reeuwijk, van De Goudse Roei- en Zeilvereniging en van de gemeente, en voor het terrein aan de Korssendijk gelden deze restricties niet. Hier kan de maximale toegankelijkheid wel worden voorzien, met aanlegmogelijkheden rechtstreeks aan het eiland en de mogelijkheid om het eiland op te gaan.

Natuur

DE uitwerking van het thema natuur houdt in voor alle eilanden in, dat een natuurlijke inrichting is behouden en waar mogelijk versterkt.

Het recreatief gebruik is beperkt en met name ook gericht op beleving, aanlegvoorzieningen zijn er enkel op afstand van de natuur en alleen daar waar ze gewenst vanuit de eigenaar.

De natuur gaat voorop, de recreatie mag nergens de flora en fauna verstoren.

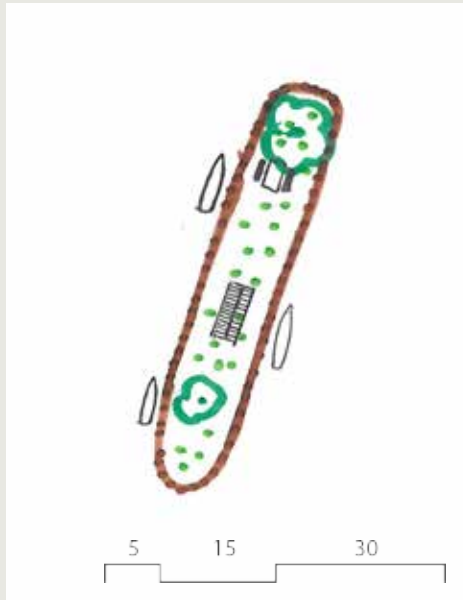
Recreatieve beleving

Bij de recreatieve beleving staan behoud en herstel van natuur en cultuurhistorie centraal, met ruimte voor recreatie om hiervan te genieten en om deze te beleven. De eilanden zijn toegankelijk, zolang ze natuur en cultuurhistorie geen schade toebrengen.

Cultuurhistorie

Herstel van de cultuurhistorie is los van de genoemde thema's in de modellen verwerkt waar mogelijk en zinvol. Dit laatste is het geval wanneer oeverherstel nodig is of bijzondere kansen biedt voor het oogmerk van het model, zijnde toegankelijkheid, natuur of recreatieve beleving. Wanneer de aanpak oevers in een model voorzien zijn, is het uitgangspunt kloeke vormen van lange smalle legakkers terug te brengen of, in een enkel geval, de herkenbaarheid van de kavelbreedte te behouden.

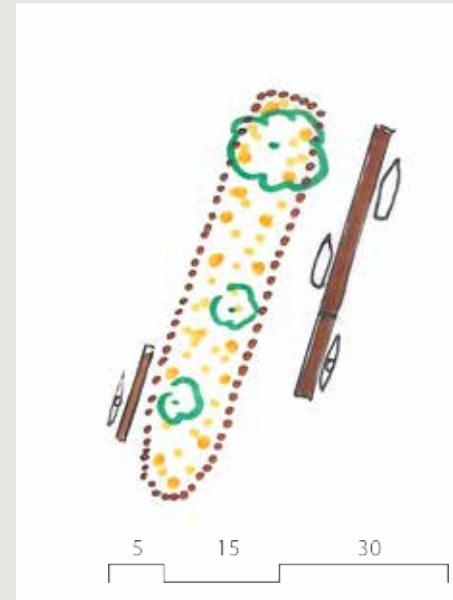
De modellen zijn hierna uitgewerkt en toegelicht.

Toegankelijk

Recreatieve beleving

Natuur

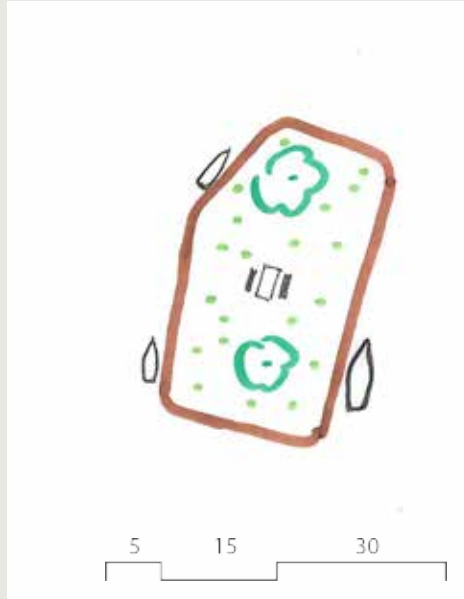

Het eiland van de Goudse Roei- en Zeilvereniging wordt met nieuwe oevers hersteld in de karakteristieke langgerekte vorm van een legakker.

In het model *toegankelijk* zijn de aanlegmogelijkheden rondom aanwezig. Aanvullend zou er een buitenlokaal kunnen worden gerealiseerd ter ondersteuning van de zeillessen en bijvoorbeeld een starttoeren.

Bij het model *natuur* is alleen in de huidige drijvende vlonder voorzien. Het eiland zelf behoudt enkele bomen en krijgt een natuurvriendelijke oeverbeplanting met overwegend riet. De verwachting op basis van ervaringen elders is dat het behoud van enkele bomen de vestiging van meeuwen tegen zal gaan.

Bij het model *recreatieve beleving* is een aanlegmogelijkheid voorzien voor algemeen recreatief gebruik, aan de doorgaans luwe kant van het eiland. De watersporter kan hier aanmeren en op gepaste afstand genieten van de aanwezige natuur.

Toegankelijk

Natuur

Recreatieve beleving

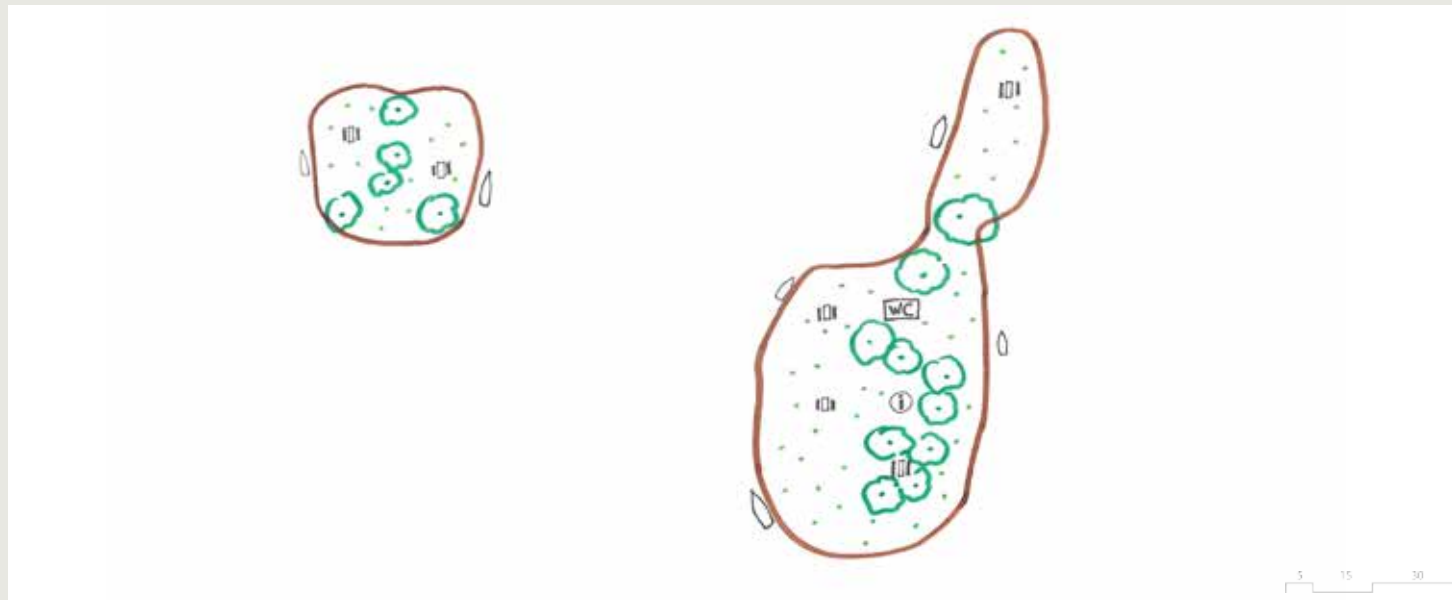

Het eiland bij 't Wapen van Reeuwijk heeft vrijwel de oorspronkelijke breedte van de kavels in het veengebied behouden. Dit in tegenstelling tot vele andere eilanden, die lang en smal zijn, de legakkers.

Het model *toegankelijk* is een eiland met rondom mogelijkheden om aan te meren. Zoals bij dit model gebruikelijk krijgt het eiland een harde oever. Het eiland verder bestaat uit een picknickbank met gras dat regelmatig gemaaid wordt.

Het model *natuur* voorziet in natuurherstel op het eiland. Ligplaatsen zijn gesitueerd op gepaste afstand van het eiland om zo aanwezige en toekomstige natuurwaarden op het eiland niet te verstoren.

In het model *recreatieve beleving* zijn aanlegplaatsen gekoppeld aan een vlonderpad door de natuur op het eiland. De natuurontwikkeling gaat uit van een plasdras situatie direct gelegen langs het vlonderpad. De route eindigt bij een uitkijkpunt.

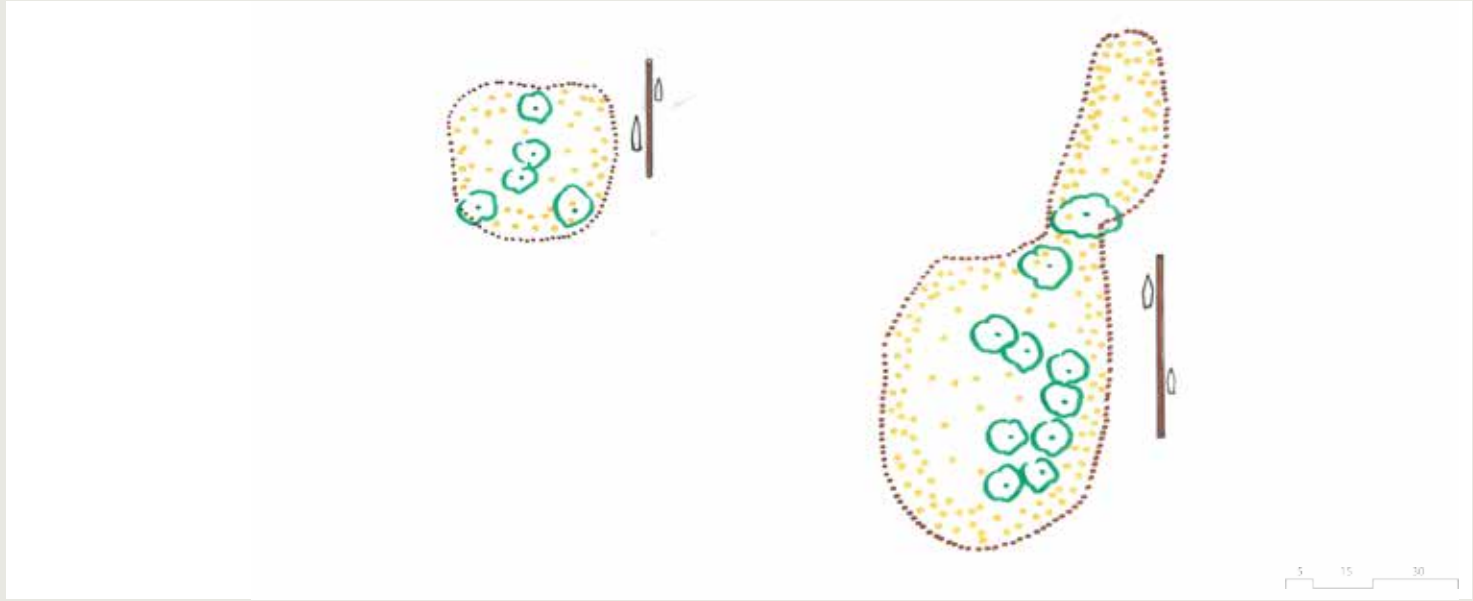
Toegankelijk

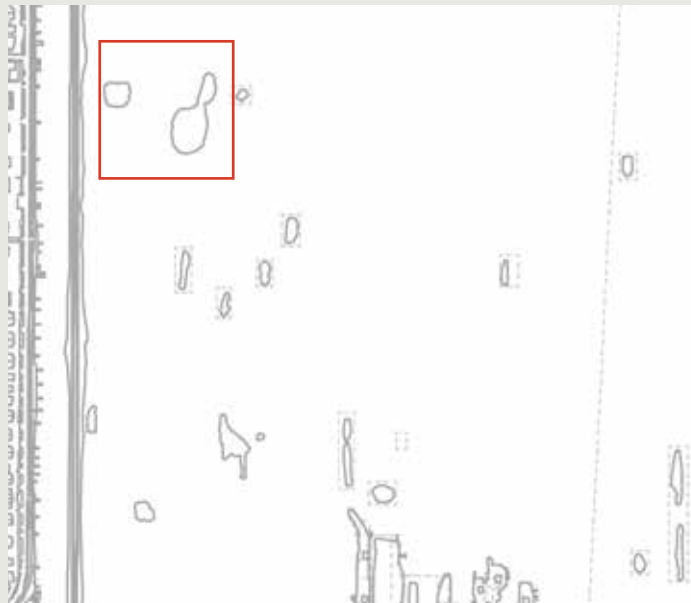
Eilanden 1 en 2 van de gemeente hebben al van oudsher hun huidige vorm. De oevers zijn recent hersteld en aanvullend herstel is hiervan is niet nodig geacht.

Het model *toegankelijk* gaat uit van aanlegmogelijkheden direct aan de eilanden. Op de eilanden geven de grasvelden ruimte voor tal van vormen van ontspanning, zoals picknicken, zonnen of balspellen. Een informatiebord vertelt over het plassegebied, de aanwezige natuur, de cultuurhistorie van de vervening, maar ook de gedragsregels bij het varen.

Op het grote eiland is een toiletvoorziening voorzien. Aandachtpunten daarbij zijn een 'hufferproof' en passend beeld. Elders zijn voorzieningen in gebruik die met een tank zijn uitgerust. Onderzocht kan worden of het legen hiervan bekostigd kan worden door het gezamenlijke bedrijfsleven vanuit bijvoorbeeld WOZ-gelden. Elders zijn hier goede ervaringen mee opgedaan.

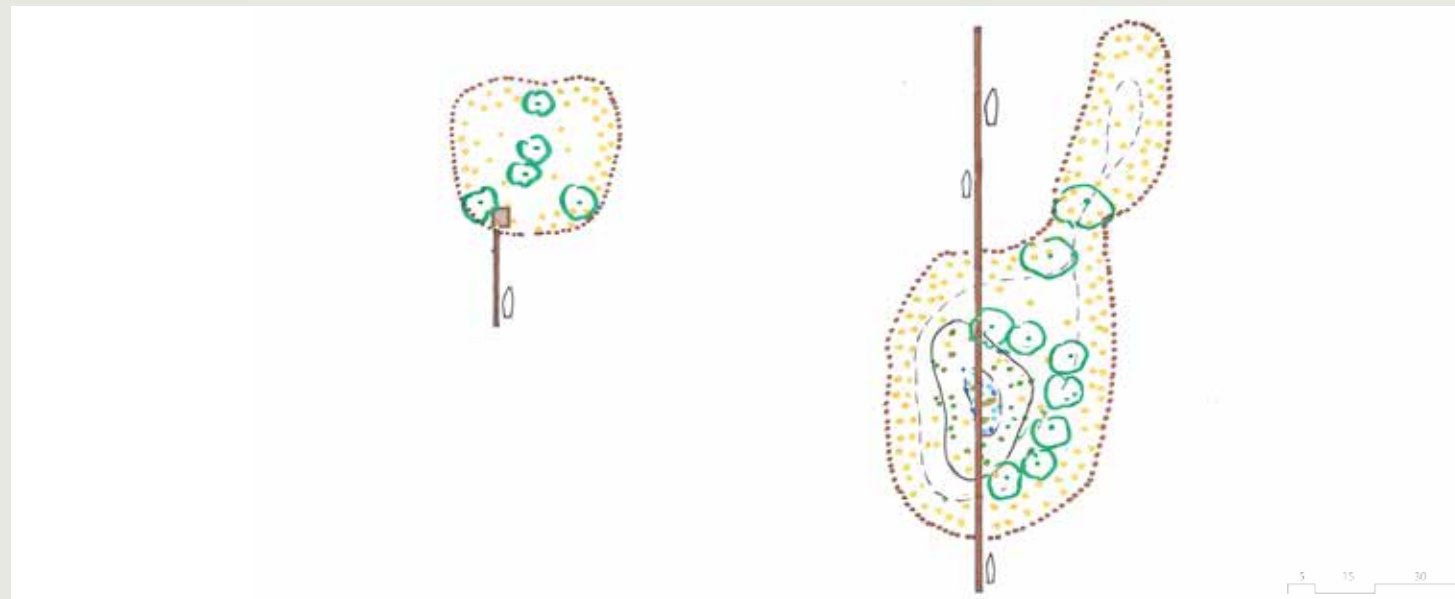
Natuur

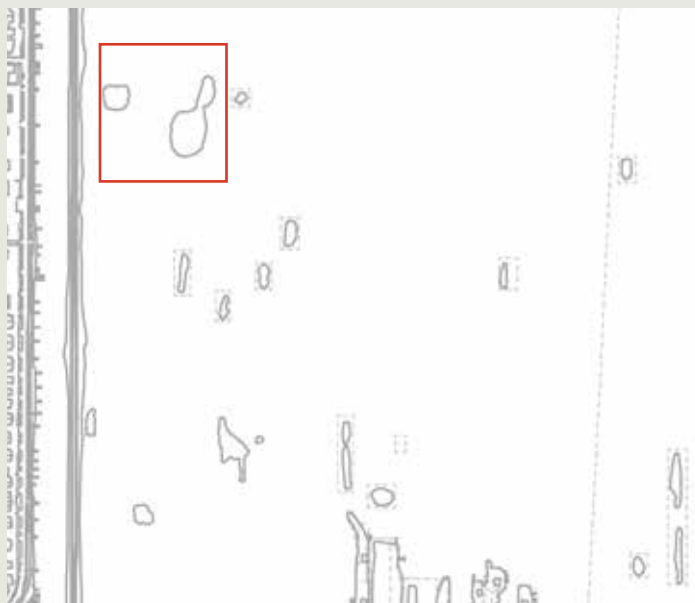
Bij het model *natuur* zijn de eilanden 1 en 2 niet vrij toegankelijk. Wel zijn er aanlegmogelijkheden nabij de eilanden gerealiseerd waar watersporters te zijner tijd kunnen aanmeren. Door de realisatie van riet rondom valt het te verwachten dat hier veel rietvogels te horen zullen zijn.

Conform het model wordt de natuur op de eilanden verder versterkt. Zo is in het midden van het eiland, ter hoogte van de bomen, volop ruimte voor een kruidenvegetatie en wordt hier ook overwogen het gebied plaatselijk te verlagen en uit te krabben teneinde een gunstige invloed op de vegetatie te benutten van het relatief schone water.

Tot slot wordt aan de randen van het eiland riet ingeplant voor een stevige rietkraag rondom het eiland en kunnen er grote gebiedseigen bomen worden bijgeplant voor de alhier al aanwezige broedende Blauwe Reigers.

Recreatieve beleving

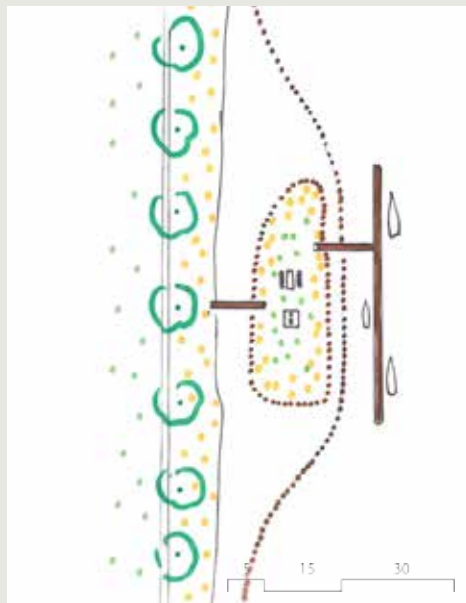

Bij het model *recreatieve beleving* is hier uitgegaan van natuurherstel en recreatieve beleving.

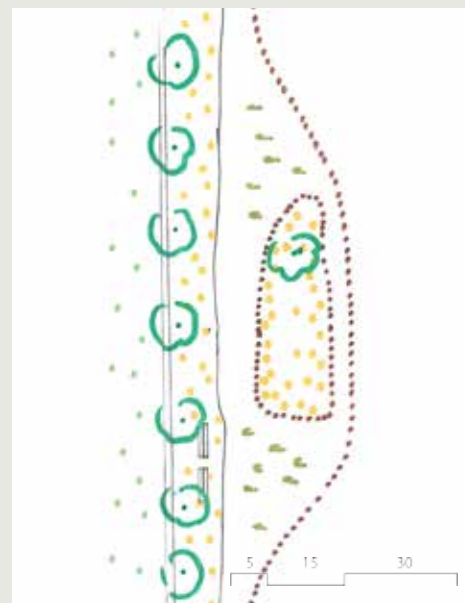
Op eiland 1, het kleinste eiland van de twee, is de aanlegaanlegvoorziening gekoppeld aan een uitkijkpunt dat uitziet op het eiland en voorkomt dat vanaf de aanlegvoorziening op het land kan worden gegaan.

Op eiland 2 wordt met het natuurherstel onder meer een poel en een moerasgebiedje gerealiseerd. Doel is de verschillende milieus van het plassen gebied hier op kleine schaal te laten zien. Daarvoor is ook een informatiebord en een houten natuurpad voorzien over het eiland. Dit eiland krijgt zodoende ook een belangrijke educatieve functie voor de Reeuwijk.

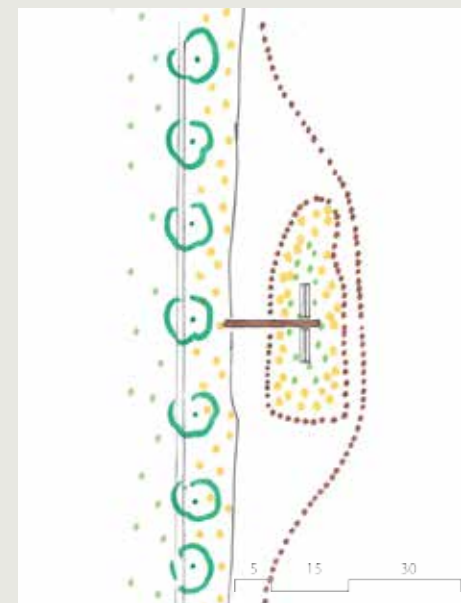
De maatregelen voor natuurherstel zijn behoudens de voorzieningen voor het educatieve pad langs de verschillende milieu's gelijk aan het natuurmodel.

Toegankelijk

Natuur

Recreatieve beleving

Eiland 3 van de gemeente is momenteel het enige eiland dat met een plankier inclusief leuning reeds verbonden is met het vasteland (voet- en fietspad van de Burgemeester Lucasselaan)

In het model *toegankelijk* is aan de oostzijde een aanlegvoorziening aangelegd. Zodoende is het relatief snel van zowel Gouda als de Reeuwijk goed bereikbaar. Bij het model *natuur* zijn het eiland en de waardevolle natuurvriendelijke oeverontwikkeling niet ontsloten. De bestaande bank langs fiets- en voetpad wordt uitgebreid met een informatiebord om passanten te informeren over natuur en cultuurhistorie van het plassegebied.

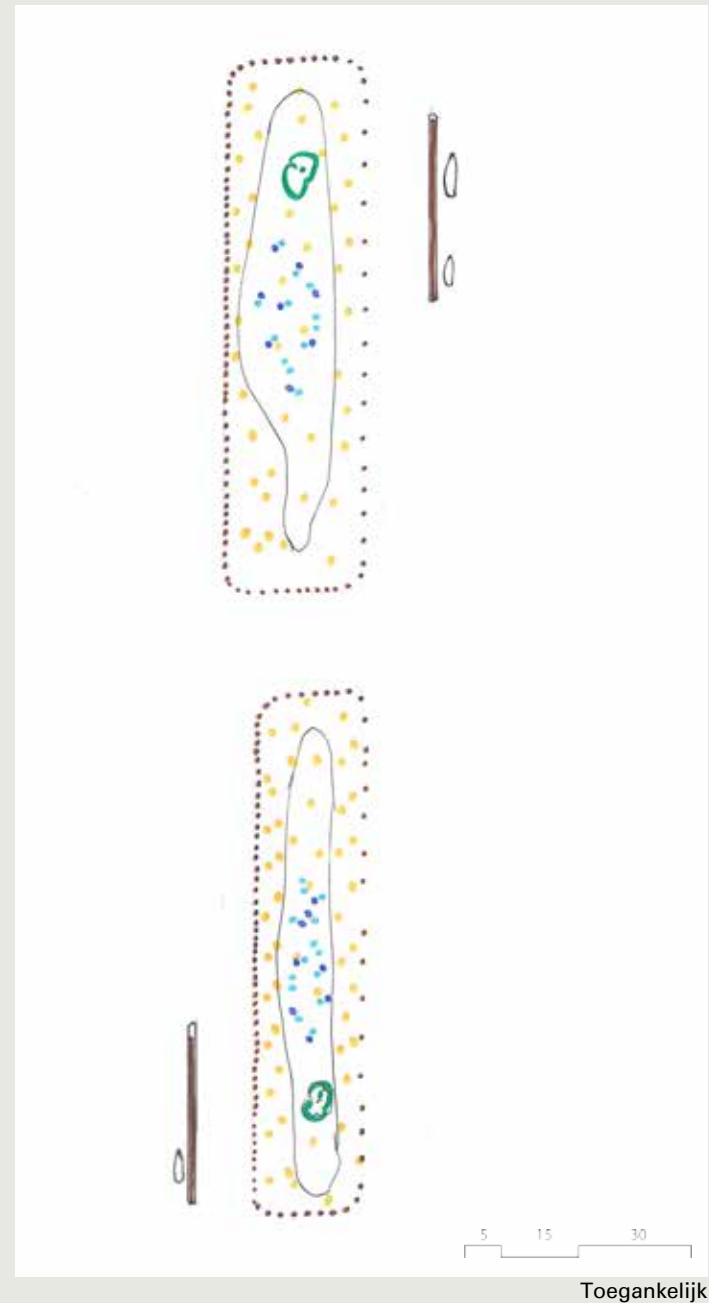
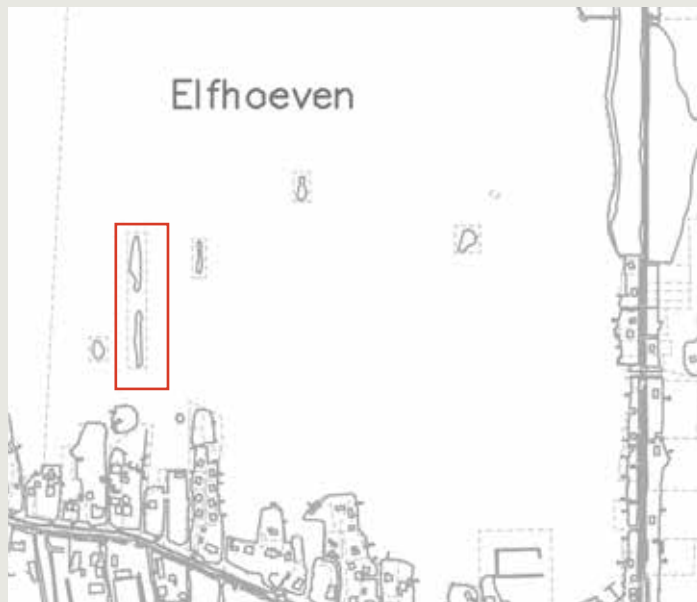
In het model *recreatieve beleving* is eiland 3 (rolstoel) toegankelijk. Met 'een stap' staat men op het eiland en krijgt men het gevoel deel te zijn van het plassegebied en middenin de natuur. De bank en het plankier zijn vervolgens zo ontworpen dat ze tevens uitkijkpunt en informatievoorziening zijn.

BLR heeft veel eilanden in de plassen. Twee eilanden zijn recent onderhouden (houtige opslag verwijderd) en hebben veel last van een meeuwenkolonie die zich op het kale eiland heeft gevestigd. In overleg met BLR richt het ontwerp zich voornamelijk op deze eilanden.

In het model *toegankelijk* is op deze eilanden het natuurherstel gecombineerd met een tweetal aanlegvoorzieningen op enige afstand van de eilanden.

Voor het natuurherstel in dit model zijn nieuwe oevers rondom voorzien. Voorstel is om de middengebieden te verlagen om regenwater op te vangen en zo vegetatie van schrale milieus te stimuleren.

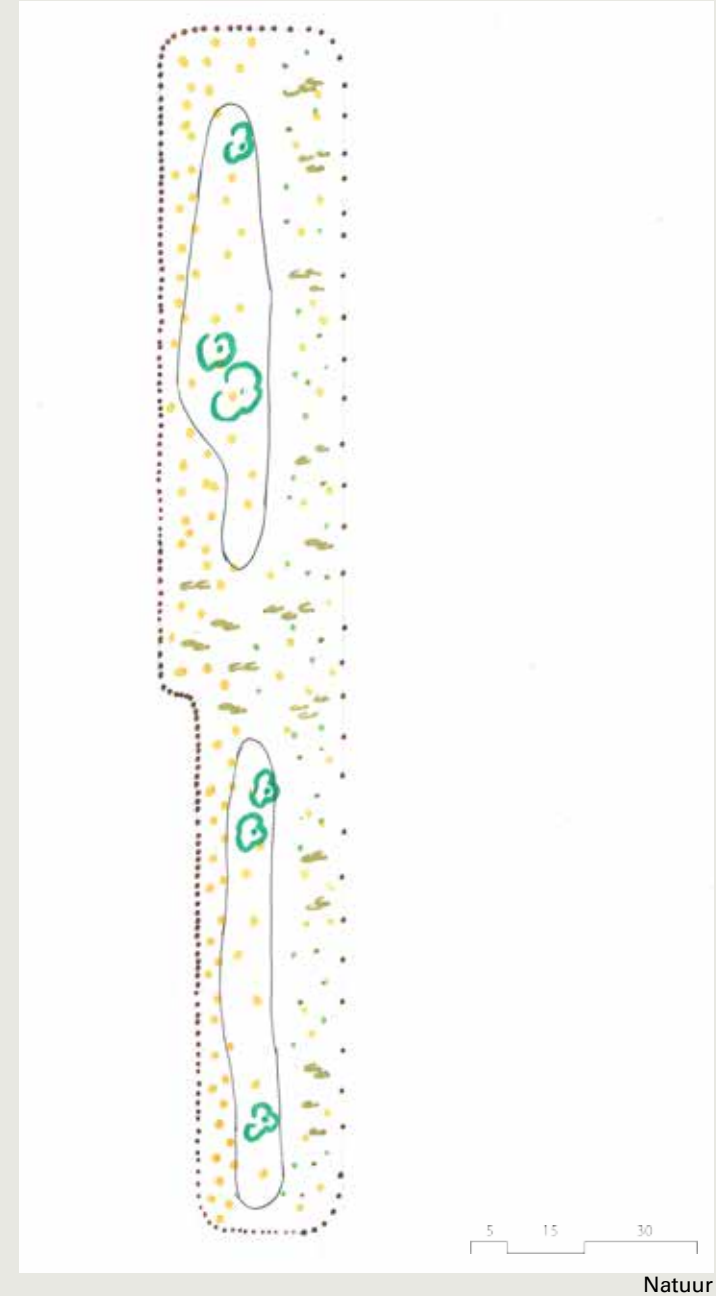
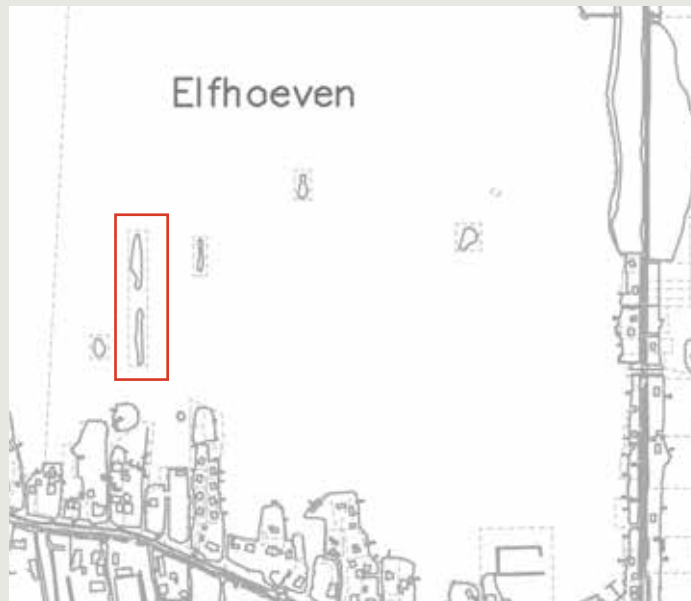
De vegetatie wordt tevens versterkt met aanplant van riet, moerassoorten en enkele kleinere gebiedseigen bomen/heesters. Deze maatregelen en wellicht nog andere maatregelen zouden de huidige kolonie meeuwen

In het model *natuur* zijn voor het natuurherstel op de eilanden dezelfde maatregelen gedacht als in het model toegankelijkheid. In recreatieve voorzieningen is in dit model in zijn geheel niet voorzien.

Echter, als extra voorziening worden de eilanden verbonden. Voor het verbinden van de eilanden is de inspiratie op de oude kaarten te vinden, waarop de eilanden nog één geheel vormen. Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is deze stap wenselijk, daar deze vorm recht doet aan de vroegere, langgerekte vorm van de legakkers.

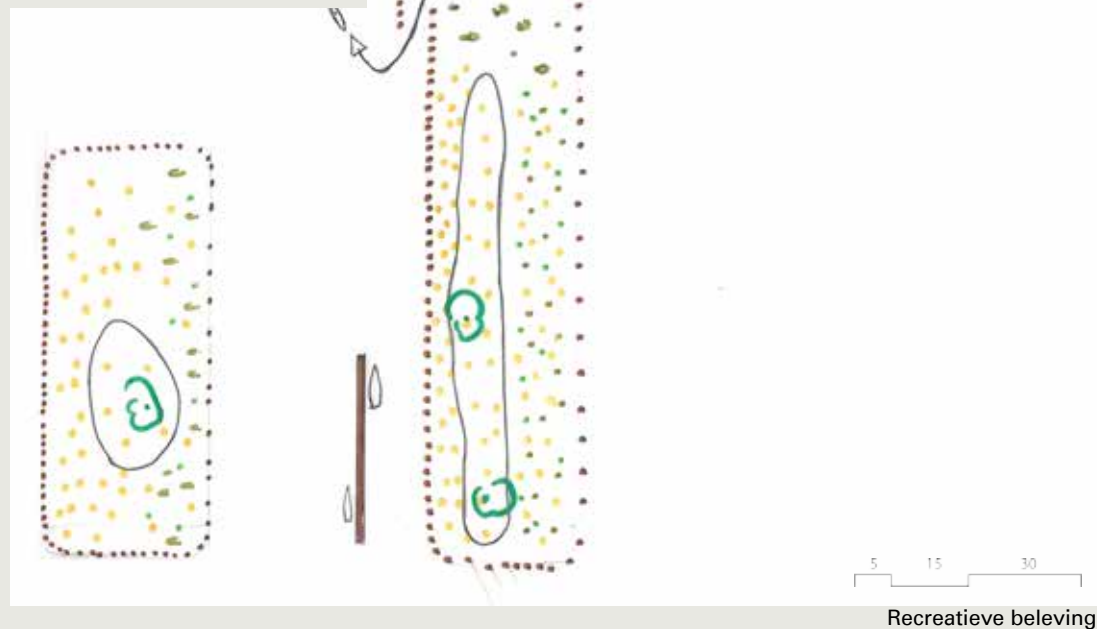
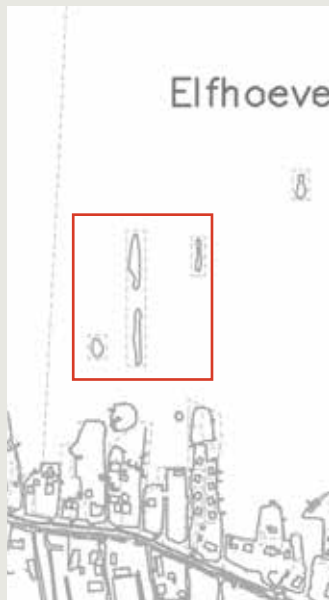
Voor het tussengebied en de luwe zijden wordt de mogelijkheid onderzocht dit ondieper te maken, met als doel een uitbreiding van de oevervegetatie met onder meer de al aanwezige Koningsbiezen en een uitbreiding met drijfbladvegetatie. De palenrij aan de luwe zijde zal daarbij periodiek onder water kunnen staan.

In het model *recreatieve beleving* zijn de maatregelen voor het natuurherstel gelijk aan het model natuur, inclusief de extra maatregelen.

Voor de recreatieve beleving wordt ook het natuurherstel voorzien voor de twee nabijgelegen eilanden, zodat een sterke eilandenstructuur ontstaat van eilanden met de vorm van legakkers. De vegetatie wordt bij alle eilanden versterkt met aanplant van riet, moerassoorten, drijfbladsoorten en enkele kleinere gebiedseigen bomen/heesters.

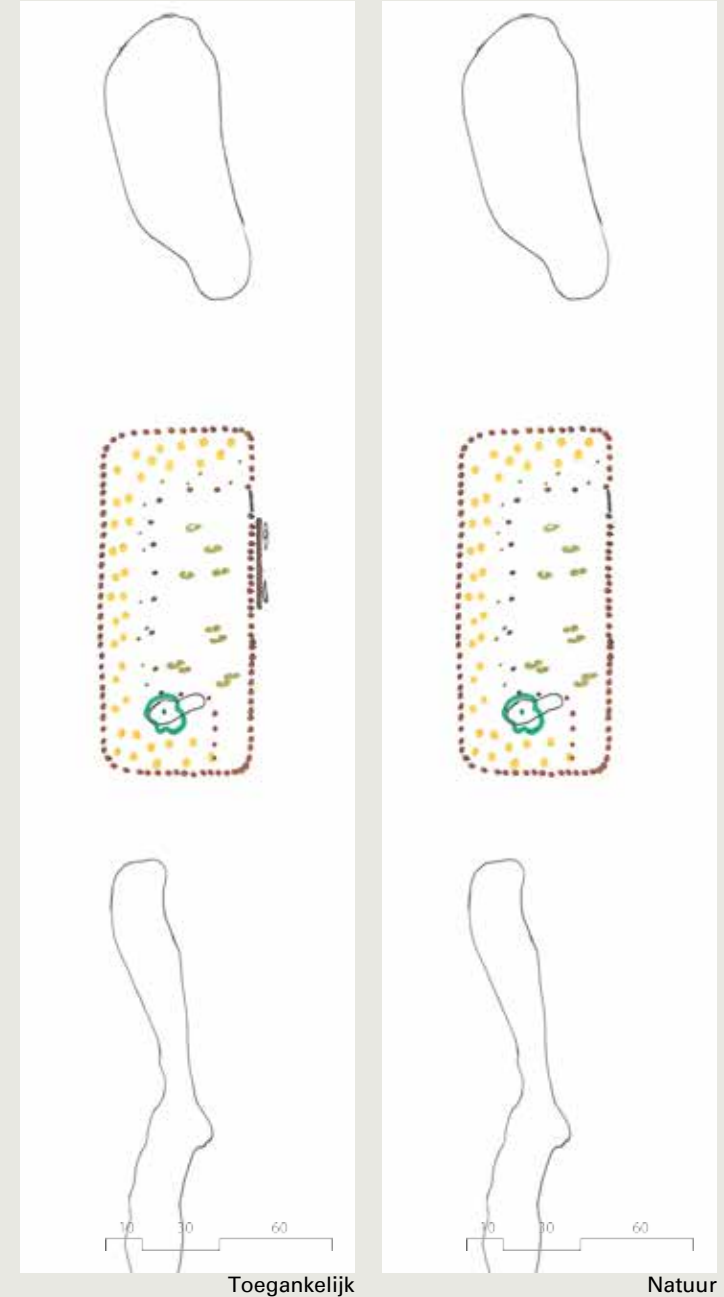
Voor kanovaarders is de verbindingzone tussen de twee grote eilanden doorvaarbaar via de flora en faunapassage. Twee aanlegmogelijkheden binnen de eilandenstructuur zijn voorzien op enige afstand van de eilanden. De afstand beoogt zo groot te zijn dat de natuur hiermee wordt ontzien en broedende vogels op de eilanden niet worden verstoord.

Het restant van het eiland van SNR ligt tussen twee andere eilanden. In het verleden vormden de eilanden een langgerekte legakkerstructuur (zie p38).

Voor het herstel van het eiland van SNR is in alle modellen uitgegaan van natuurherstel. Bij het model *toegankelijk* is dit gecombineerd met een aanlegvoorziening voor kano's. Deze ligt los van het eiland, ter hoogte van het natte drijfbladgebiedje, om de natuur in de rietstrook te ontzien. Bij het model *natuur* blijft deze voorziening in zijn geheel achterwege.

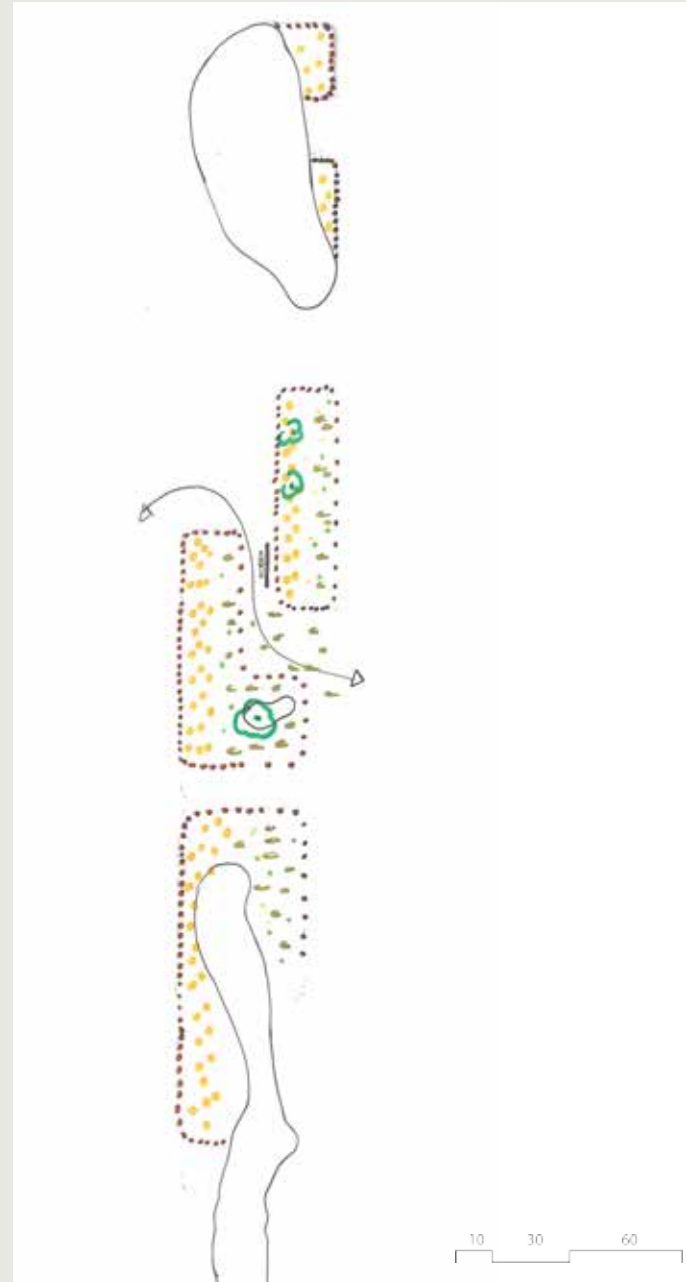
In de beide modellen is voor het natuurherstel uitgegaan van het maken van een droge omranding met riet, rond een drijfbladzone, inclusief aanplant. Het bestaande elzenbosje wordt half in het droge en half in het natte deel behouden en de aanwezige Els wordt o.a. behouden voor het voorkomen van broedende meeuwen.

In het model *recreatieve beleving* zijn de twee aangrenzende eilanden deels meegenomen in het ontwerp zodat de eilandstructuur weer herkenbaar en beleefbaar wordt - als cultuurhistorisch gegeven.

De maatregelen voor het natuurherstel bij het eiland van SNR zijn globaal gelijk als bij de andere twee modellen. Een tweedeling van het eiland zorgt echter voor kleinere eenheden en daardoor naar verwachting een beter behoud van de nat-droogprofielen. Tussen de twee eilanden is ruimte voor drijfbladontwikkeling.

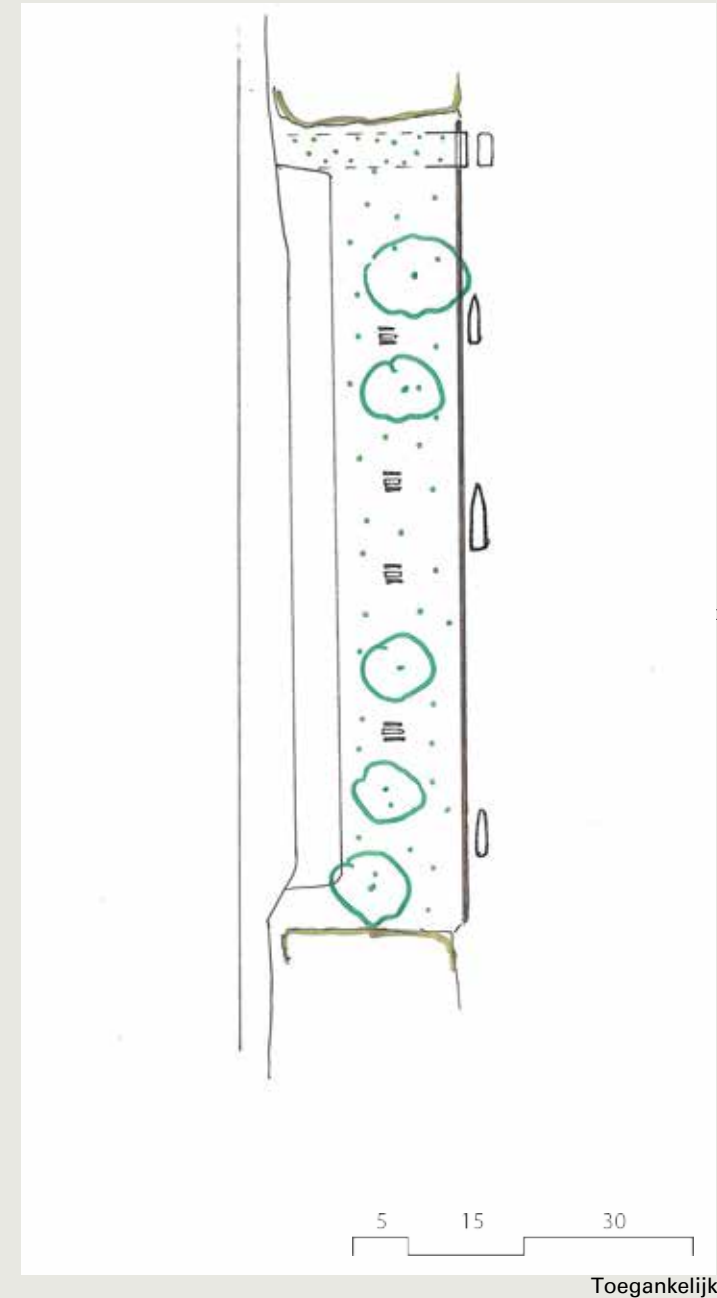
Voor de kanovaarder is tussen de twee 'legakkers' van SNR een aanlegvoorziening gerealiseerd: een rustige plek om van de natuur te genieten. Een bordje aan beide uiteinden geeft aan dat de doorvaart van het eiland alleen buiten het broedseizoen mag worden gebruikt.

Het terrein aan de Korssendijk is onderdeel van de van oudsher aanwezige weg en aangrenzende (bebouwde en onbebouwde) legakkers.

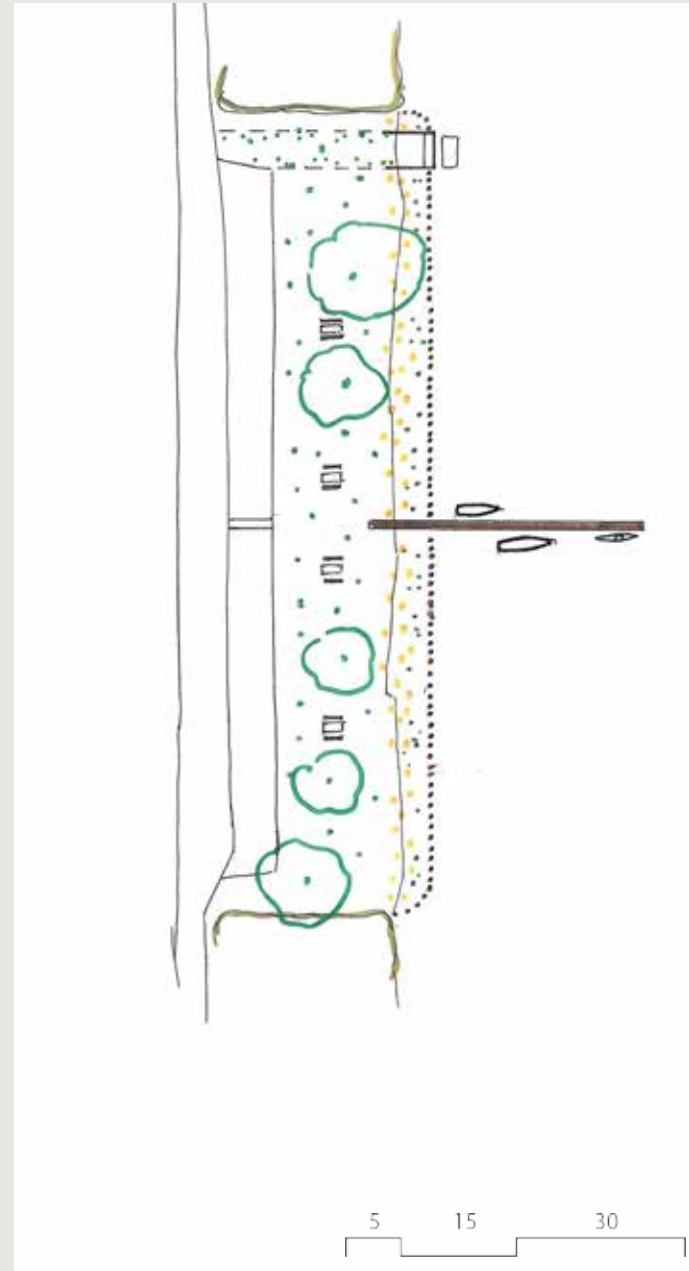
In alle modellen is uitgegaan van een meer open karakter van de strook met meer zicht op de oever vanaf de weg en meer doorzicht van de weg naar de plas Kleine Elfhoeven en omgekeerd. Hiervoor zullen verschillende bomen direct langs de oever moeten worden verwijderden. Ten noorden van de strook is voorzien in een aanpassing aan de oever t.b.v. een laad- en losplaats voor de aannemers in het plassengebied. De huidige parkeervoorziening blijft in alle modellen behouden.

Het model *toegankelijk* gaat verder uit van aanlegmogelijkheden direct aan de landstrook. De recreatieve motorvaart mag hiervoor de vaargeul verlaten als zijnde bestemmingsverkeer. Er is ruimte voor een picknick één van de picknicktafels.

Het model *natuur* gaat uit van de aanleg van een natuurvriendelijke oever langs de gehele oever van de recreatiestrook, uitgezonderd de laad- en losplaats. De natuurvriendelijke oever stopt voor de laad- en losplaats en is verder uitgewerkt gedacht volgens de principes van het Hoogheemraadschap Rijnland.

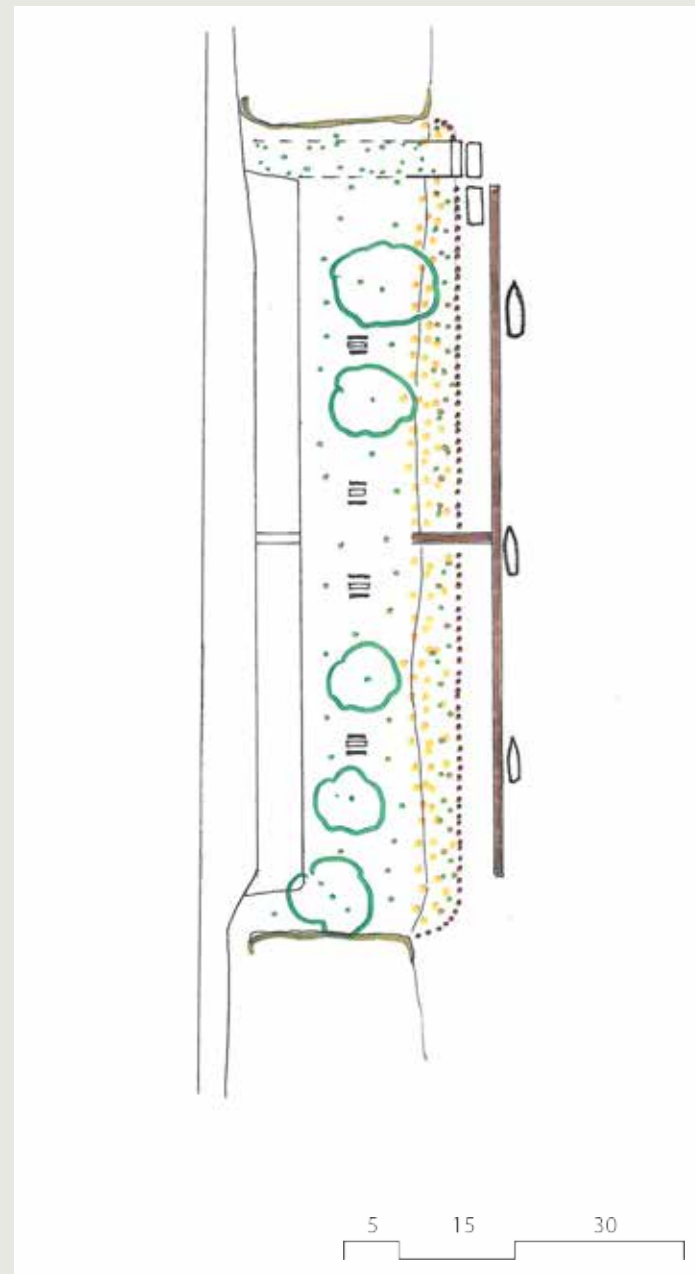
De aanlegvoorziening voor de waterrecreatie is haaks op de oever gesitueerd en verminderd daardoor de kans op versterking van de rietkraag. De steiger eindigt op de landstrook met de picknicktafels. Tussen de parkeerplaats is een loopstrook vrijgehouden voor het gemakkelijk laden en lossen vanuit de auto naar de boot en vice versa. Een optie is om in het verlengde hiervan een schelpenpad te realiseren, als verbinding van en naar de steiger en toegankelijk voor rolstoelen. In dat geval kan ook een bijbehorende parkeerplaats langs de loopstrook worden gesitueerd.

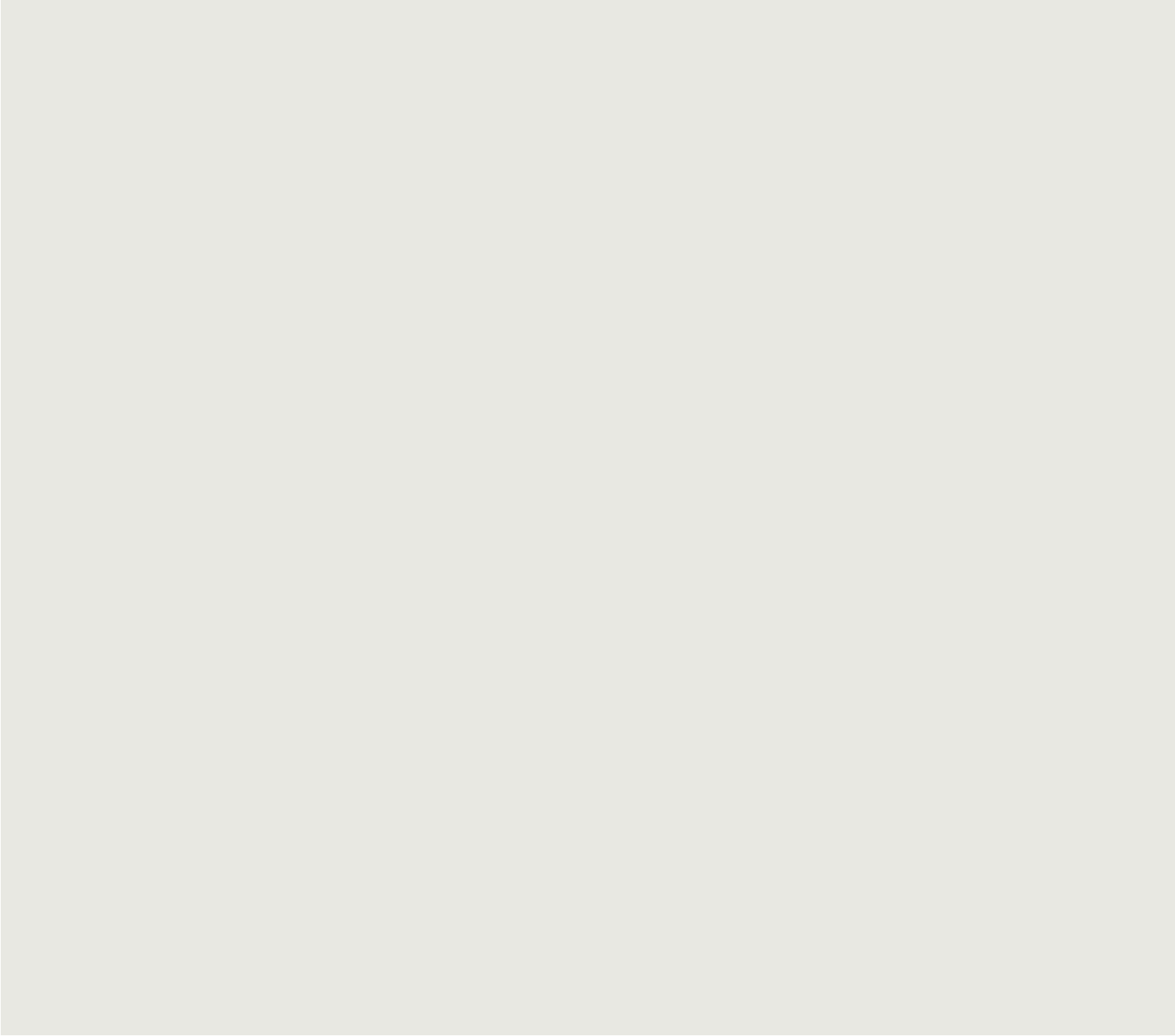
In het model *recreatieve beleving* is een natuurvriendelijke oever in het voorstel opgenomen en een aanlegvoorziening die hier over de volle lengte parallel aan de oever ligt. Beide volgen de richting van de vroegere legakker.

Deze aanlegvoorziening is verbonden met de landstrook, evenals in het vorige model. Wederom kan in aansluiting op deze aanlegvoorziening voorzien worden in een schelpad geschikt voor rolstoelgebruikers en mindervaliden. Een parkeerplaats voor de mindervaliden kan worden gerealiseerd aan een van de zijden van het wandelpad. in de bestaande parkeerstrook.

De laad- en losplaats, die ook in dit model is opgenomen, biedt wederom voldoende ruimte voor langere schepen tussen de aanlegvoorziening en de natuurvriendelijke oever.

Recreatieve beleving

De modellen zijn per thema samengevoegd in drie varianten voor het voorlopig ontwerp. Per variant is ingegaan op de spreiding van de recreatieve voorzieningen, de verhouding van natuur-cultuur in het plassegebied en eventuele aandachtspunten voor de kosten van aanleg en beheer.

Variant toegankelijk

De spreiding van de recreatieve voorzieningen in de variant *toegankelijk* volgt in feite ook het bestemmingsplan. In de plassen 's Gravenbroek en Elfhoeven is intensief recreatief gebruik gefaciliteerd met aanlegvoorzieningen en recreatiemogelijkheden op de eilanden. Zelfs bij de eilanden van BLR zijn aanlegmogelijkheden los van de eilanden voorzien. Een uitloop van de intensieve recreatie geven de voorzieningen op Klein Elfhoeven, met een aanlegmogelijkheid voor niet-motorvaart bij het eiland van SNR en aanlegmogelijkheden en toegankelijkheid van het terrein aan de Korssendijk.

Met deze spreiding en door de aard van de voorzieningen ontstaat een accent op de westelijke plassen, met minder natuur en intensief recreatief gebruik. Een effect zou kunnen zijn, dat het gebruik zich ook meer zal concentreren op deze plassen.

Voor de noordelijke en oostelijke plassen heeft dit mogelijk een (relatieve) ontlasting tot gevolg. Hier zijn slechts enkele voorzieningen in de vorm van wisselplaatsen (met name voor roeiers en kanovaarders) en er is hier het Twaalfmorgenterrein.

De verhouding natuur-cultuur, ofwel gras versus riet en kruiden, is in deze variant in westelijke plassen sterker in het voordeel van cultuur.

Qua kosten voor aanleg vraagt de variant *toegankelijk* extra investeringen in vervanging van oevers voor optimaal aanleggen. Extra onderhoudskosten zijn het regelmatig maaien van de eilanden met gras, circa 15 maal per jaar) en het onderhouden van de voorzieningen voor de recreatie.

Varianten voorlopig ontwerp

Variant natuur

De spreiding van recreatieve voorzieningen is in de variant *natuur* vrijwel gelijkmatig over de plassen verdeeld. Het aantal aanlegvoorzieningen is daarbij bescheiden. In iedere plas is er een aanlegmogelijkheid. In de plas Klein Elfhoeven bij de Korssendijk. In de plas Nieuwenbroek-Kalverbroek bij de daghaven Twaalfmorgen. Voor kanovaarders en roeiers zijn er in de oostelijke plassen nog enkele wisselplaatsen voorzien. Alleen in de plas Elfhoeven zijn een drietal aanlegmogelijkheden. Twee bij eilanden en één bij het GZH strand.

Door de spreiding van voorzieningen zal de recreatieve gebruiker naar verwachting mogelijk meer zijn weg zoeken op alle plassen en er op uit trekken het plassengebied in. Wellicht heeft de recreant in dit geval ook een meer op natuur gerichte belangstelling of worden uitdagingen gezocht in het er op uit trekken het plassengebied. Dat laatste mogelijk zelfs tot op plaatsen die daarvoor niet bedoeld zijn.

De verhouding natuur-cultuur beantwoord aan de doelstellingen van BLR, SNR en ook komen ze tegemoet aan de doelen van St. VEEN.

Qua kosten voor aanleg en onderhoud is de variant meest voordelig. De beoogde natuur vraagt relatief weinig onderhoud. Wel moeten voorzieningen voor de recreatie onderhouden worden, maar deze zijn relatief bescheiden in aantal.

Variant recreatieve beleving

Aantal en spreiding van recreatieve voorzieningen zijn in de variant *recreatieve beleving* in feite gelijk aan het model toegankelijk. De maatregelen voor de natuur zijn gelijk of zelfs meer als die in het model natuur en overal meegenomen. De werking van de variant is echter geheel anders dan de andere twee varianten.

Door de situering en uitwerking van de recreatieve voorzieningen zijn deze er op gericht de natuur niet te verstoren. Wel willen ze de mogelijkheid geven om de natuur te kunnen beleven. Dat dit niet altijd zal kunnen is bijvoorbeeld op te lossen met periodieke sluitingen van voorzieningen in het broedseizoen.

Door de spreiding van de recreatieve mogelijkheden sluit de variant goed aan op het bestemmingsplan, met meer intensief recreatief gebruik in de plassen Elfhoeven en 's Gravenbroek en meer extensief recreatief gebruik van de overige plassen.

De verhouding natuur-cultuur is in het voordeel van de natuur, wat bij veel van de doelstellingen van partijen aansluit.

Qua kosten voor aanleg en onderhoud is de variant ambitieus. In de aanleg en het herstel van natuur wordt meer geïnvesteerd dan in de andere modellen. De kosten voor recreatieve voorzieningen zijn niet expliciet hoger dan in het model toegankelijk.

70

Onderhavig voorlopig ontwerp wordt gepresenteerd, toegelicht en besproken met de betrokken eigenaren en betrokken partijen bij de gebedsdeal Fase I.

Uit deze overleggronde zullen naar verwachting modellen of varianten naar voren komen, die de voorkeur krijgen, dan wel richting gevend kunnen zijn voor de vervolgaanpak. Voor deze modellen of varianten zal een kostenraming worden opgesteld. Ook deze zal met partijen worden besproken en toegelicht.

Na besluitvorming over het voorlopig ontwerp en de kostenraming zal bijstelling en uitwerking van het voorlopig ontwerp in definitief ontwerp plaats vinden waarna volgende stappen kunnen worden gemaakt richting de uiteindelijke uitvoering van de plannen.

De benodigde stappen tot en met de uitvoering zijn het opstellen van bestekken en directieramingen, de aanbesteding, de uitvoering (met directievoering en aanvullend toezicht) en de oplevering. Alle stappen gaan gepaard met de benodigde afstemming en besluitvorming met betrokkenen.

Colofon

Ontwerp: van Hees tuin- en landschapsarchitectuur

Gouda, 1 juli 2015

